SOUTH AFRICAN PUBLIC LIBRARY
12 APL 1956

No. 14—Vol.-LIV

Friday,
6th April, 1956

Registered at the G.P.O. as a Newspaper

Price 6d.

INDIAN OPINION

Founded by Mahatma Gandhi in 1903

*

Man For Himself

"Our moral problem is man's indifference to himself. It lies in the fact that we have lost the sense of the significance and uniqueness of the individual, that we have made ourselves into instruments for purposes outside ourselves, that we experience and treat ourselves as commodities, and that our powers have become alienated from ourselves. We have become things, and our neighbours have become things. Since we do not trust our own power, we have no faith in man, no faith in ourselves or in what onr powers can create.

"As long as anyone believes that his ideal and purpose is outside himself, that it is above the clouds, in the past or in the future, he will go outside himself and seek fulfilment where it cannot be found. He will look for solutions and answers at every point except the one where they can be found—in himself.

—Dr. Erich Fromm.

*

THE POWER OF THE PEOPLE

By GENE SHARP

MONTGOMERY, Alabama, may go down in history as the scene of one of the most significant and hopeful events of the mid-twentieth century. It is another case of mass disciplined non-violent action and civil disobedience being used by an oppressed people in their struggle for freedom. That such non-violent action has now come to the American scene has profound implications.

The bus boycott in Montgomery, marks a new phase in the struggle for equal rights for U.S. Negroes.

In this struggle the Negroes are no longer asking for laws to be passed to remedy their condition. They are no longer seeking to improve their status by asking the courts to order segregation ended.

They are no longer content with either passive acceptance of injustice or quiet appeals to individuals and the long process of "education."

In this struggle the Negroes of the Deep South have acted on their own, relying on themselves, the justice of their cause, and the power of truthful, non-violent action to attack the continued domination of their lives by the forces of reaction and white supremacy.

Never in American history has there been such mass sustained, non-violent action as there has been in Montgomery. That this mass non-violent defiance should take place in the heart of the Deep South is profoundly significant.

There is little doubt that they will succceed if they continue the struggle on the basis of clear issues, no compromise on basic questions, non-violence in the face of possible more severe repression, and refusal to be sidetracked by time-consuming court cases. If they do succeed, the initial phase of a revolutionary period in American history will have begun.

Once it is proved to the Southern Negroes that they, by their own efforts, relying on the weapons of love, determination and courage (which no one can take from them) can defeat the forces of white supremacy, the new spirit which has already been expressed in Montgomery will come to maturity. This is not to say that there will not be strong opposition.

The forces of entrenched reaction and white supremacy will be smart enough to see the writing on the wall, that if the Negroes win in Montgomery, and then again and again, the old order of Jim Crow will be on its way out—and quickly. There may even be violence against them.

But if the action by the Negrses continues uncompromisingly and non-violent, success is certain. If the Negroes win in Montgomery, a death blow will have been struck at segregation in the United States. The example will be repeated throughout the South and in those parts of the North where discrimination exists.

One of the qualities of non-violent resistance is that, once it is used, its example is a challenge to oppressed people everywhere.

(Continued on page 162)

Today, of all days, the joy of giving is uppermost in every heart. The best thing to give to your enemy is forgiveness; to an opponent, tolerance; to a friend, your heart; to your child, a good example; to your father, deference; to your mother, conduct that will make her proud of you; to yourself, respect; to all men, charity; and to your loved ones ?

Surely a NEW INDIA PROTECTION POLICY, the best of all Gifts.

THE PLEASURE OF GIVING IS YOURS, AND THAT OF SERVING YOU IS OURS.

The

New India Assurance

Company Limited

Principal Controlling Officers:

Rustomjee (Pty.) Ltd.

140, Queen Street,
DURBAN, NATAL.

NEW NYLON SAREE MATERIALS

—JUST ARRIVED—

Gold Striped Fancy Nylons 48" 12/6 yd	Real Benares and Jari Gold Georgette Sarees and Borders. Big range in stock.
Spotted Georgettes 45" 4/6 yd.	Georgette Jari Work Sarees All colours. £4-10-0
Two Tone and Rainbow Georgettes 45" All Shades 4/11 yd.	Georgette Sarees Cotton Embroidery £3/15/0
Bordered Georgettes All Shades 45" 3/11 yd.	
Embossed Georgettes 45" 5/11 yd.	
Coloured Georgettes 45" 3/11yd.	

CHILDREN'S SCHOOL WEAR

Boys Shirts, Knickers, Blazers, Vests, Socks. Girls Gym Blouses etc. At Reduced Prices.

BLOUSES

Printed Georgette and Bemberg Skippers. Huge range now at clearing Prices.

CHAMPALS !

Plastic Fancy Tops with Heel Size 3 to 7 18/6 pair

Also Leather 8/6 & 10/6 pair

Write For Samples: (Not for Rhodesia)

JAYBEE SILK HOUSE

39 MARKET STREET, JOHANNESBURG.

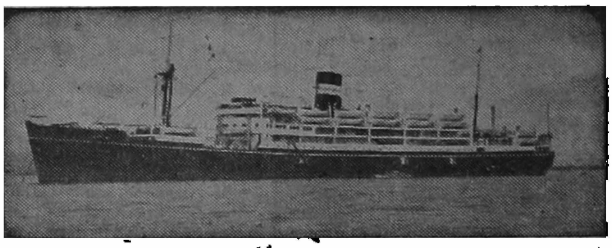

B. I. S. N. Co. Ltd.

S.S. Karanja due 1st May. Sailing 5th May 1956.
For Karachi—Bombay

S.S. Kampala due 30th May. Sailing 4th June 1956.
For Bombay.

Passengers must conform with the Cholera Vaccination and Yellow Fever innoculation requirements and obtain certificates from their nearest District Surgeon. Innoculation by and certificates from private Medical Practitioners will not be accepted.

FARES : DURBAN TO BOMBAY

First Class	single	without	food	£92—0—0
Second "	"	"	"	£60—15—0
Third Class Bunk				£31—10—0

Muslim Special Food £11—10—0 Ordinary Food £4—18—0
Hindu Special Food £10—3—0 Ordinary Food £4—6—0

Bookings for 1st, 2nd, 3rd can be effected by communication with us by telegram or letters.

For further particulars apply to—

SHAIK HIMED & SONS (PTY) LTD.

390 PINE STREET, Telephone 20432, DURBAN.
Tel. Add. "KARAMAT."

INDIAN OPINION

FRIDAY, 6TH APRIL, 1956

Now Or Never?

THE Tomlinson report on the possibilities of economic development in the Reserves has at last been tabled in the Union House of Assembly. For our purposes the most important thing it contains is its recommendation that if Apartheid's plans for the African community are to succeed they must be decided upon now and not later.

The Tomlinson Commission was originally set up to investigate the possibi- of developing the rves in such a way the African could be effectively segregated the Whiteman. The idea was to enable the Reserves to absorb greater numbers of the African people to relieve the pressure on the towns.

There was, of course, an obvious contradiction in this intention. On the one hand if the Reserves were developed properly, life in them would be so attractive that there would be no especial pressure on the Africans forcing them into the towns. Development, in other words, would rob urban industries of the labour they get from the Reserves at the moment. But we do not think that the present government is so seriously concerned with the welfare of the African people that it would raise their living standards in the Reserves in a way to force up the wages in the urban areas.

We are confirmed in this view by the amount of money the Commission itself says should be spent on the Reserves within the next ten years. The sum of just a little over one hundred million pounds is mentioned. Such an amount is no more than a drop in the ocean when the problems of the Reserves are borne in mind—we have in mind the provision of roads and communications; soil erosion and relcamation; water. To provide these necessities alone would swallow up practically the entire amount the Commission would have spent on the Reserves in ten years.

Against this background we would be quite justified in saying that the Tomlinson Commission has not really got to the root of the matter. It has not actually found the proper place for the Reserves in the Union's system of economy. They cannot be self-supporting and at the same time remain reservoirs of cheap labour. The ten million pounds spent on them annually in these circumstances would be largely wasted money.

For our part we think the Reserves should be opened up to private enterprise. At the moment it should be African enterprise for the reason that the African has no other areas where he can buy land freely. But not even this would get us to the root of the matter. For that can never be done as long as the ultimate position of the African in South African society is not fixed for all time in a way to give scope for the legitimate aspirations of the African people.

We are impressed with the sense of urgency which drove the Commission to the conclusion that Apartheid better do something now about the Reserves as to-morrow might be too late. We are not as optimistic as the Commission is. South Africa has gone too far along the road of integration to go back. The fact that we are a mixed nation has been too firmly established for apartheid to succeed. To go back along the road of integration would be catastrophic for South Africa.

There is more to it than just economic catastrophe. The idea of separate development for the majority of the population gives the African people a vested interest in developing along the lines where they would ultimately become a fifth column hostile to the very social order which would have segregated them from the other South Africans.

Only a mad nation can alienate the majority of its population in the way that the apartheiders want.

To sum up: there are three things to bear in mind about the Tomlinson report. —it asks the White South African for the type of sacrifices we do not think he will make; it warns that if these sacrifices are not made now, apartheid will lose the race and, finally, it is aware of the fact that the apartheider wants African labour and therefore will not raise wages against himself. These are not things the Minister of Native Affairs would exactly like to know and we would not be surprised if the most important recommendations of the Commission are ignored while those which boost up apartheid—and they are many—are accepted and put into practice.

All this brings us to one conclusion: Not even the much publicised Tomlinson Commission has come out with a workable solution of the race problem. After all the years of investigation apartheid has not hit on precisely what to do to bring about peace between Black and White. We are certain aparheid will never solve the race problem so long as it sees everything from the perspective of race. The problem is basically one of values of life and economics and it is there that the real solution lies.

OBITUARY

IT is with profound regret that the death of Mr. Manilal Gandhi is announced in this issue.

The late Mr. Manilal Gandhi passed away peacefully on Thursday, 5th April 1956 at 10.45 a.m. and his remains were cremated at the Cato Manor Crematorium in the evening of the same day in the presence of a large circle of friends and relatives.

Publisher's Notice

OWING to the sad and sudden death of our Editor Mr. Manilal Gandhi, there will be no issue of 'Indian Opinion' next week. A special issue will be published on 20th April.

NEW DEPORTATION POWERS FOR DONGES

THE Immigration Amendment Bill published recently gives the Minister of the Interior, Dr. T. E. Donges, power to deport any person who is not a South African citizen "if he considers it to be in the public interest."

The Bill also empowers the Minister, if he deports the head of a family, to order the deportation of any dependent member of that family who is not a South African citizen.

This means that if, say, a settler from the United Kingdom, who is not a South African citizen, engages in activities which displease the Government he may be deported.

Sapa reports that under the existing law the Minister's powers to deport an undesirable person are limited. The only persons who may be deported in terms of the existing law are persons not born in the Union or South-West Africa who have been convicted of certain specified crimes, and sentenced to a term of imprisonment without the option of a fine.

The Bill makes the first consideration one of citizenship by substituting the words "South African citizen by birth or descent" for the words "born in any part of South Africa which has been included in the Union."

The Bill makes it clear that no person who is a prohibited immigrant and who has not been lawfully admitted into the Union or a particular province may acquire a licence to carry on a trade or profession.

The Bill also contains a clause to regularise the admission into the Union by the immigration authorities of certain Indian children over the age of 16. These were children who in terms of the law at the time, could have entered the Union without authority before they reached the age of 16, but who, because of transport difficulties arising out of the war, were unable to proceed to the Union before they reached the age of 16.—'Natal Witness.'

Immigration Laws Amendment

THE Natal Indian Congress has criticised the Government on the reported amendments to the Immigration laws, and has stated that the Immigrants Regulation Act is one of the most vicious laws on the Statute Book of the Union, making South African Indians aliens in the land of their birth.

"It has been reported in the daily Press," says a statement issued by the N.I.C., "that the Nationalist Government intends to introduce certain amendments to the Immigrants Regulation Act of 1913. While the full details are not available, the Indian people nevertheless, are justified in coming to the conclusion that the suggested amendments will bring further hardships to them.

"The Immigrants Regulation Act of 1913 is one of the most vicious laws to be found on the Statute Book of our country. Under this law a South African Indian is denied even the basic freedom of movement within the land of his birth.

"He, as an Indian, is denied South African domicile, in that he enjoys the domicile only of the Province in which he is born. Thus an Indian born in Natal after 1913 is for all practical purposes a foreigner in relation to the Cape, the Transvaal and the Orange Free State. To enter these Provinces he has to comply with the same provisions as a foreigner has to when entering the Union.

"Nowhere in the world are such provisions in law as the provincial barriers which deny a permanent section of the country's population the right of free movement within the borders of their country.

"As far as immigration from India and Pakistan is concerned there is a total ban. The recent provisions have placed a ban on the entry of wives and children. It is correct to say that the people who have suffered most under the immigration laws of the country are the Indians.

The contemplated amendments are bound to bring the Indian people further hardships. As long as the laws such as the Immigrants Regulation Act of 1913 are in operation, racially discriminating against a section of the South African people for so long will the Union of South Africa be criticised internationally.

BY FAVOUR OF DR. DONGES

In its issue of April 3 the 'Natal Witness' editorially writes as follows under the above caption:—

THERE were two reminders last week that we are virtually prisoners in our own land, to be released on a sort of "ticket of leave" by grace of the Minister of the Interior. There was the case of a non-European soccer player refused permission to leave for Britain until he had deposited £100 in case he "was unable to pay his fare back"; and there was a case of a Basuto, a national of the Protectorate and travelling on a valid British passport, who was stopped because he did not have an exit permit. His aircraft had left by the time a senior official was able to confirm that he did not in fact, need an exit permit.

These two incidents reflect more on the excess of zeal displayed by Dr. Donges's officials than on Government policy. That these officials appear so often to carry out their work with a complete lack of imagination and feeling is hardly surprising: that is the attitude of mind that a dictatorial Government breeds among its officials. In fairness, however, we should remember that their particular Minister has created so much confusion over passports, marriage regulations and the like, that an absolute adherence to printed instructions is probably the only way out of the labyrinth.

Associating Dr. Donges's bureaucratic jungles with his farcical High Court of Parliament and similar legal manoeuvres, one wonders when the Government will pluck up the courage to "kick him upstairs" out of harm's way. The servile worshipping of Nationalist Party Ministers as inspired leaders of the 'volk" means, of course, that it is dangerous for the Government to admit, even indirectly, that some of the Cabinet are not the geniuses that they are held out to be. But the decision to remove Mr. Sauer from the Railways portfolio has proved so fruitful of results that Mr. Strijdom may well consider whether the introduction of a little efficiency here and there will not compensate for the natural bewilderment among the faithful.

The control of South African passports has long since become a public scandal. The cases of Mr. Sydney Katz, a Capetown student, Mrs. Jessie McPherson, a former Johannesburg Mayor, and Stephen Ramasodi, a would-be student in the United States, are notorious; but month after month there are minor incidents which, though they may escape wide publicity and consequently public sympathy, are no less distressing for the unfortunates caught between the Scylla of tangled regulations and the Charybdis of Government policy.

Ostensibly control was aimed at Communists who, it was argued, had foregone a right to travel under the aegis of a document which asks all whom it may concern to grant the bearer protection and travel facilities. Latterly, however, the Government has used its powers to stop anyone from travelling, who, it believes, will spread a little anti-Government propaganda overseas; and to interfere with the movements of non-Europeans on the specious grounds that it would be bad for their morale to leave the comfortable shelter of a "fatherly homeland."

INSOLVENT ESTATE SOMA VALLBAH TRADING AS BARODA MASTER TAILORS At 293a Commissioner St., Johannesburg, and as American Tailors at 304a Commissioner St., Johannesburg. Master's No C.24594.

Tenders are invited for the purchase of the following Assets of the above Insolvent Estate:—

(1) Stock in Trade
(2) Fixtures and Fittings.
(3) Book debts.
(4) Tenancy of premises at 293a Commissioner Street, Johannesburg.
(5) Tenancy of premises at 304a Commissioner Street, Johannesburg.

Tenders may be submitted for the whole of the above or any one or more of the individual items.

Tenders should be submitted in duplicate to the Master of the Supreme Court, Pretoria, so as to reach him not later than noon on Tuesday 10th April, 1956. The envelope should be endorsed "Tenders Insolvent Estate Soma Vallabh No. C.24594."

The highest or any Tender will not necessarily be accepted.

Applications to view the Assets should be made to the undersigned.

ELY BENJAMIN,
Trustee.
'Phone: 22-3717. P.O. Box 8884.
Johannesburg.

Congress To Inquire Into Position Of Non-Indian Students At Sultan Technical College

"THE Natal Indian Congress has asked Mr. H. Nattrass, the Principal of the M. L. Sultan Technical College to meet a Congress deputation to discuss the whole position of non-Indian students at the M. L. Sultan Technical College."

In a letter addressed to Mr. Nattrass Congress alleged that there is a move afoot to eliminate gradually non-Indian students from the Technical College.

Mr. Nattrass has agreed to discuss the matter with the members of the Congress Executive and in his reply to Congress he has pointed out "that the control of African education has passed from the Department of Education, Arts and Science to the Department of Native Affairs—that shortly all technical colleges in the Union are to be taken over and will become full State institutions in accordance with the Vocational Education Act No. 70 of 1955—and that there is bound to be a period of re-adjustment of educational control and facilities."

The Statement adds, "it is learnt from reliable sources that the new block of the college erected on the Curries Fountain side will not be used to accommodate non-Indian students. We are deeply concerned by this development as the college was built with the initiative and finance of the Indian people and as a community we feel that the entire college should be open to all sections of the people and in any case no African] student should be denied accommodation in the new block.

"If there is genuinely any such move, whether it emanates from the governing Council of the M. L Sultan Technical College or whether it emanates from the Government circles in Pretoria it will be firmly and most vigorously opposed by us."

In his annual report for year ending 1955 Mr. Nattrass has indicated that no African students will be enrolled for *full time* study at the college.

"This must come as a shock to the entire Indian community who recall with pride the close co-operation that has existed between African and Indian students at the college since its inception. Congress feels," continues the statement, "that the exclusion of African students from the Technical College is yet another step by the authorities to implement the Nationalist apartheid policy and to drive a wedge into the harmonious relationship between the African and Indian communities." Congress will continue to strive to maintain Indo-African co-operation and will fight for equal educational facilities for the African people in the technical field," concludes the statement.

Dr. Naicker Praises Kathiawad Project For £100,000 Schools

DR. G. M. NAICKER, acting president of the South African Indian Congress, has warmly praised the donations of £10,000 each given by Messrs. V. Valjee and M. K. Lodhia for the £100,000 Kathiawad educational project He has stressed that these donations further emphasised the great spirit of self help which has existed in the Indian community in the sphere of education in particular.

"Education," said Dr. Naicker, "is the responsibility of the State, and the Indian people will continue to demand equal treatment with the White people of South Africa for free and compulsory education. While our demand remains we realise that our people have to bear a great deal of responsibility in the educational field in particular owing to State neglect.

"The Kathiawad educational project is yet another example of self-help. We acclaimed the generous donation of the late Mr. M. L. Sultan and now we find that Mr. V. Valjee and Mr. M. K. Lodhia have followed in his noble footsteps by contributing the sum of £10,000 each towards the scheme which visualises a primary and a high school at a cost of £100,000.

"The Indian people offer their warm congratulations to these two gentlemen and to the thousands of others who in their own way make great sacrifices in order to enable our children to receive basic education,

"The story of Indian education in Natal is the story of great sacrifices on the part of the rich and the poor. There is hardly a district in Natal where our people, rich and poor, are not taxed to the maximum to make schools possible. The Indian teacher too, has rallied magnificently with his organised separate contribution towards education of our people.

"Our aided schools must become our living monuments in the course of education In the true spirit of education they must cater for all sections of our people without any sectional bias. Then only can we truly claim a great educational heritage.

"The Kathiawad project will be welcomed by all who wish to see Indian education advance in our Province," added Dr. Naicker.

News In Brief

Delegates At Rand Meeting Searched

Fifteen plain-clothes detectives of the Special Branch of the C.I.D. cordoned off a hall in Johannesburg on Sunday and questioned and searched about 40 delegates attending the annual conference of the South African Congress of Democrats.

A large number of files was confiscated, and the names of each delegate were taken by the detectives.

The meeting passed a resolution condemning the police action.—Sapa.

"Iron Curtain" Of White Superiority

Croydon—The newly-appointed Bishop of Coventry, the Right Rev. Cuthbert Bardsley, said in Croydon that the "iron curtain of White superiority" was worse than Soviet Russia's iron curtain.

A former Bishop of Croydon, he was preaching a farewell sermon in Croydon.

"To our age and generation may come the lasting credit of removing for ever the scourge of war," he said.

"If we do not do it mankind may well destroy itself. To our age may come the opportunity to remove the iron curtain of White superiority, race discrimination and colour bar restriction.

"If we do not, some of us may live to see a racial conflict that will make every other war in history look like a childish squabble in a nursery by comparison," Bishop Bardsley said. —Sapa-Reuter.

"India needs Social Revolution"

Washington.—The American Evangelist, Mr. Billy Graham, who recently visited Asia, said that "India needs a social revolution, but most of the Indians I talked to seemed to think their revolution could be brought about without their becoming Communists, or using the ruthless and totalitarian methods of the Communists."

Mr. Graham said he found that most people in India felt there was no serious danger of the country going Communist, at least within the next five years, because the Prime Minister, Mr. Nehru, "has a strong grip on the people and is basically anti-Communist."

Mr. Graham's views were expressed in an interview published in the weekly news magazine "United States News and World Report."

The evangelist, who usually refers to himself as "we," said that "we can report that Christianity is growing rapidly in India. The Hindus are a very tolerant people, and they are willing to listen to any teacher from any other religion."

He said that in India Communism seemed to be making its greatest inroads among the intellectuals rather than the masses of the people.

He said he had been informed that the Indian Government took a "neutralistic position" in world affairs because if it did not "no government could stay in power in India, because the Indian Government is representing the real feeling of the Indian people. I do not think you could stay long in India without realising that the Indians are really a nutralistic-type people—they are a pacifist people.

"The Government of Mr. Nehru faces some of the greatest social problems that any government has ever faced in history. In my opinion India needs our understanding, sympathy and help rather than our criticism," he said.—Sapa-United Press.

A flea and a fly in a flue
Were imprisoned, so what could they do?
Said the fly, "Let us flee!"
"Let us fly!" said the flea.
And they flew through a flaw in the flue.

African Viewpoint

Mr. Blaxall And The Liberals

IN a recent article Mr. A. W. Blaxall criticised my attacks on developments in the African National Congress at the moment. Now, Mr. Blaxall is the type of man to answer whom I would have to think twice before saying a word. Firstly, he is a very close personal friend whose opinions I respect. Secondly his record of service to his fellowmen coupled with his interest in the African people's struggle in particular give especial weight to what he has to say.

But on this occasion I am constrained to do what I would have preferred not to do—to exchange arguments with him publicly.

As he says the ANC is a democratic body which does its business in no secret manner. For this reason, he suggests that when it comes to matters of control the national conference should have been the place to thrash out matters of the type I have raised publicly.

I will say to him that for years now I have used every opportunity I could get to drive home to the ANC, quietly, the dangers of the course events were taking. They were not always deaf to my warnings It seemed to me over the years that they were somewhat being overwhelmed by the sheer pressure of superior resources and events.

If Mr. Blaxall has made himself familiar with what is going on in the ANC behind Chief Luthuli's back, he will agree with me that the situation inside the ANC now is such that to discuss these things at the national conference—composed as this body is at the moment—is a sheer waste of time Since the mad decisions on Sophiatown, Bantu Education and the treatment meted to Luthuli at the last national conference, I have grown to have my own doubts about that assembly in its present mood, And since for the time being the conference is deaf to reason, I feel constrained to appeal to a higher court—the people themselves. In the circumstances this is the best way of getting redress for the wrongs now being done. The people "pack" the conference take advantage of the fact that the man in the street is not fully aware of what is going on. I am convinced that if the people are told the truth, they will drill a little more commonsense into the national conference.

In these circumstances—which anybody with a genuine interest in the affairs of the ANC knows and Mr. Blaxall has a genuine interest—to come to me and tell me not to wash dirty linen in public is incitement to the other side to carry on the work of turning the ANC into a communist front. This is particularly my conviction when I am not aware of efforts to put the same degree of pressure on the other side to stop messing things. Why should heavier pressure be put on me when I have done no more than

By

JORDAN K. NGUBANE

insist that Congress should not be used as a communist front? I think the underground communists deserve to be told, publicly and privately by similarly influential people that they should not use the ANC as a tool to advance ends laid down by Moscow.

On the other hand I found Mr. Blaxall's remarks on the Liberal Party distressing. From 1912 to the formation of the Liberal Party the African held allow, singlehanded, the torch of liberty. Up to then our struggle for freedom was national in the sense that we fought against race oppression; we were oppressed as a national group But during the resistance movement we publicly invited the White democrat to cross the colour line and join us in the fight against totalitarianism. The result was the emergence of the Liberal Party.

That gave a new colour to the struggle. It ceased to be national in the sense of racial; it became the struggle of all democrats against the totalitarians. In short Black and White had realised that underlying our problems is the conflict of values and not a clash of colour. We entered the real, freedom struggle.

Mr. Blaxall lays the finger on the heart of the matter when he appeals for a unifying body which will bring together Black and White in the freedom struggle. As he rightly says, to this I shall reply that the Liberal Party is such a body. I do say that, with one addition, In a perfect world, peopled by perfect human beings it would be perfectly in order to talk of the "South African Congress" But we are all compounded of flesh and light and cannot in one jump get to the SAC ideal. Between us and Mr. Blaxall's ideal, which is also my ideal, lies a wide gulf, to bridge which we shall all have to learn what Professor L. Thompson, in his inimitable phrase, calls "the habit of collaboration." In his circumstances which prevail the Liberal Party is, in my opinion, the most effective and successful means of teaching us all, regardless of our race or colour, this desirable habit—it is the nearest possible approximation to the SAC To join it is not only to reinforce those who are doing something practical to change the present political climate; it is not just a public declaration of one's political loyalties—it is a public confession of faith in the ideals of equal partnership and united nationhood; in short, in the ideal of human brotherhood. Above everything to join the Liberal Party, with all the disciplines that an imperfect creation by imperfect mortals necessarily must have in an imperfect world, is actually to put one's shoulder to the wheel to accelerate progress towards the ideal where the "South African Congress" Mr. Blaxall speaks of will be possible.

For him to say that he will not join those going his direction simply because of the disciplines they impose on themselves sounds very much like telling me that he will fight actively on the political plane for the realisation of his goal only when he is sure he is on the side of the angels. I find that very distressing. The apartheiders have put the country in such a mess today that those who oppose the things apartheid stands for have limited freedom when it comes to choosing their allies. Their motto might now well be: "Who is against apartheid is with us."

The real point I have been trying to develop in all I have written so far is that the friends of the African can do us no greater disservice than see in us paragons of virtue. It is very flattering to the human being to know that others think he is a fine fellow. But it must always be remembered that we are human like everybody else. We have our own strong and weak points. No useful purpose is served by acting as if we have no faults—because that only perpetuates them. If we face them and discuss them publicly, it is because we are determined to correct them. If washing dirty linen is the most effective way of correcting them, we should not baulk at the prospect of seeing that done. I do not in any way claim infallible omniscience, but I am convinced that in the end events and history will prove me to have seen the truth in slightly better light on the ANC.

THE POWER OF THE PEOPLE

(Continued from front page)

White supremacists in South Africa are probably shuddering at the news from Montgomery, if the newspapers have dared to print it. It can bring hope to the people of Cyprus, Kenya and Malta.

The amount of support for such a movement is unparalleled in American history. Again it proves that sustained non-violent action evokes a response in people that no other type of social struggle can do

The support by religious bodies and leaders in the United States of the Montgomery action might reinfuse the American churches with an insight and methodology which could bring a more profound social relevance to religious concepts than has to this point been the case.

Even if for some reason there should be a temporary defeat in Montgomery, the precedent already set will stimulate much thought and action on the removal of racial segregation in the United States and how to combat injustice elsewhere by means of non violence.

Montgomery has felt the power of the people. This power comes through non violence, courage, action, through determination and willingness to suffer for the justice of the cause.

It relies on truth and love to begin the creative ferment in the hearts of men. And thus the mountains of tranny and injustice are moved

The example of Montgomery will reverberate into the home of every Negro in the United States, into every clapboard shack of every Negro tenant farmer, into the city slums, the doctor's office, the professor's study.

They will know their own power. They will know how to win their freedom.—'Peace News.'

Serial

A Man With Power-I

THE dark clouds rolled ominously on the horizon. Rain was in the air. A gust of wind blew particles of dust into her eyes. She held her black mourning shawl by the corner and wiped her face. Her heart almost missed a beat when, as she turned her head, she saw a familiar car standing on the road near the level-crossing. Her instincts were those of the woman who had grown up in a location; she felt like running away down the railway line, through the barbed wire fence, across the plain to the crowds near the location. She threw down the load on her head and darted across the railway line.

"Stop!" shouted a voice from the stationery car. She turned her head. A Whiteman—the location superintendent—was coming after her. She ran faster.

"Stop!" he shouted again. "Don't run away. There'll be trouble for you if you do." She stood still, trembling.

The superintendent was in an ugly mood when he came up to her. "What are you trying to do?" he roared. "You're arrested."

"Oh, God of Mercy..."

"You know it is against the law to pick up waste coal on the railway line. It's dangerous for you. I can't understand how you people reason..." His Zulu was perfect.

He stopped in front of her and rested his hands on his hips to impress her with his authority.

"Your name?"

"Sinazo Mavuso."

"Where do you live?"

"Farther up the railway line."

"Your number?"

"1002 D."

"Where the man who was killed in a bus accident last year lived?"

"Yes Sir."

"Are you his widow?"

"Yes Sir."

"Do you want to be killed too?"

"No Sir."

"Follow me then."

Just a word Sir. A plea for mercy. I did not have fuel to cook for my daughter. Won't you pardon a widow?"

"The law knows no widows. If I showed mercy to you every woman in the location would start telling me of their troubles and God knows I have enough of my own. Come, woman. Come along. You've always been told to keep clear of the railway line If you are killed here, I am blamed. You are all so much like children; always doing mischief; giving trouble.

Sinazo tied up the small bag of coal, lifted it to her head and walked towards the waiting car.

"Tell me sir: what good does it do you to send widows from your location to jail?"

"It makes my location law-abiding. I am here to see to it that its inhabitants obey the laws of the land."

"This is my first offence. A warning would be an act of mercy..."

"I am not the magistrate, Tell that to him."

"Then, sir, might I not go past the house—to lock it up? And tell my neighbours of my arrest? My child won't know what to do?"

"I'll drive you there."

By

SIMISO NGWANE

The woman of Africa is the darling of the gods. Earth does not have anything more richly endowed with as many gifts of grace and beauty. They defy the travail and sorrow she has borne down the centuries. Sinazo was a queen of the species. The gods had been in a singularly generous mood when they created her. Every line of her figure; every curve was a masterpiece of creation. She walked slowly to her gate. The location superintendent could not keep his eyes off her legs.

There were too many things she wanted to leave in safety. The whiteman was impatient.

"Hurry up!" he shouted.

"I am coming sir. I shall not keep you waiting much longer."

"Collect your things quickly," he said. His tone was a little kinder. He swung the door of his car open and walked up to No. 1002D. He did not wait to be invited in; he strode through the main room, straight to her bedroom. She was rinsing her face in a basin of water. Her black shawl and mourning frock lay on a chair nearby. She gave a terrified cry when she saw the whiteman and hastened to wrap her thinly-covered body with the black shawl.

"I am sorry, sir, she said shyly, "I had to change." Blood ran to his face. His mouth twitched at the corners. He forced back a suggestive smile.

"If I were you people I would not put on white men's clothes. See the beautiful form they hide!"

"They are cheaper sir and more convenient to use."

"Can't be cheaper."

She tied together the two corners of her shaw in a knot above her shoulder and wiped her face.

"You don't mind if I stand here?"

"You might waste your time..."

"Ag. There's plenty of time."

"And jail for me..."

"Just as you choose..."

"You said you are no magistrate to show mercy."

"Mercy is not a blessing to be showered on everybody. Some people deserve it more than the others."

"It gives your administration a good name if you shower it on the weak and the unfortunate."

"If they pay my price..."

The whiteman cast a furtive look through the main door and leaped to her side. She jumped away; he followed. The room was small. He cornered her and threw his arms around her. He tried to press his lips to hers. She turned her face away.

"No! No!" she whispered sharply, pushing him away from her.

"Why?"

"It is against the laws of the land. What will the location say when it comes to hear of it?"

"Do you think you are a better woman than the others here?"

"Certainly no. But what I like might not be what they prefer. Here it is my right to say NO. One field where an African can say NO to a white person."

His arms fell off her shoulders. He returned to his post near the door and stood, sullen and angry.

"Hurry up. You waste my time.

"Wait in the car while I dress."

"I won't give you that chance to run away."

"If you stand there, without giving me the chance to dress up, I might shout and call the neighbours. That would be bad for you."

"Where's your little girl?"

"At school."

"I'll laugh last you know. I am Blaar van Niekerk; I am superintendent of this location. I have the power to drive you and your wretched child out of this house within twenty-four hours. No municipal hostel in the city again in your life. Try your shouting trick if you like and you will know what it means to go against my wish."

There was fire in his eyes. His face was a flaming red. Never in all his life has been rebuffed so sharply by a black human being. He was hurt; deeply wounedd. He had grown up a Free State farm under conditions where the whiteman's wish was the African's law; where it was for the whiteman to demand and for the African to hasten to comply. He had worked in Natal and the Transvaal and everywhere the laws, the customs and the sign-boards proclaimed the finest things in life to be reserved "For Europeans Only." Sinszo's breasts and legs were the loveliest he had ever set his eyes upon. His whole being revolted intensely against the idea that the very best on this occasion could be refused a whiteman!

He stormed out of the room, banged the doors and the gate after him and hit the hooter angrily with the palm of his hand.

Rain had begun to fall. A little girl came running down the street. She cast one glance at the whiteman and raced to Sinazo's door.

"A whiteman's car hoots at the gate mama. Is he waiting for you?" Tears filled Sinazo's eyes.

"Why weep mama? Why?"

"Why did you come so soon?"

"Have you forgotten? Our Good Friday holidays start today. We closed at noon. I'll be with you for a week. You'll send me where you like during the holidays. But you cry too much mama?"

Men, women and children in houses on either side of the street stood at their doors. Their and the silent stare of the passers-by were a little too eloquent to make Anslem van Niekerk comfortable. He got out of his car and started shouting. "Come along Sinazo Mavuso. I can't wait here the whole day for you I did not send you to pick coal from the railway line. Come on! Come on! I don't want thieves in my location!"

Thieves in his location. Those were ominous words. They often meant expulsion from the location, roaming on the streets; the terrible words.

Sinazo locked her front door, held her daughter by the arm and trotted to her neighbour's cottage. She whispered the details of her trouble into the other's ear quickly.

"Stay with auntie my girl—till mama returns. Be a brave girl."

"Will you take long to come back?"

"I can't say."

"Be sure to return—soon," replied the child.

Blaar drove to his office and picked up a uniformed African policeman. The latter sat at the back of the car with Sinazo.

"It is a shame to send such a beautiful woman to jail, he whispered to her ear and smiled. "Why did you disgrace yourself by picking up waste coal on forbidden ground? Now you are going to jail? You are still too young to go there; too beautiful to waste your days there."

"What are you saying to her, Charlie?" Blaar's tone was sharp and full of rebuke.

"No, Nkosi, I was just telling this child that they must not break the law."

"The laws are made for their own good and if they break them, I am there to see that the laws are obeyed."

The police station commander rose from behind his desk and met Blaar at the door. They talked for a long time and Blaar beckoned to the policeman to bring Sinazo along. She was nervous and carried the bag of coal with difficulty......

(To be continued)

Things In General

Indian President's Message To Pakistan

New Delhi, March 24—President Rajendra Prasad and Prime Minister Nehru have sent messages of greetings to Pakistan on the occasion of the declaration of Pakistan as an Islamic Republic.

The President's message was delivered in Karachi to Major-General Iskander Mirza, President of the Pakistan Republic, by Mr. Mehar Chand Khanna India's special envoy at the Republic Day celebrations in Karachi.

Dr. Rajendra Prasad said: "On this happy occasion, of the declaration of the Pakistan Islamic Republic and of Your Excellency's inauguration as its President I have great pleasure in extending to you heartiest greetings of the Government and people of India, to which I add my own, and best wishes for your personal happiness and for the prosperity of your people."

The Prime Minister said: "On behalf of my colleagues in the Government and my own behalf I have great pleasure in extending to you and the people of Pakistan sincerest greetings on this happy occasion of the Islamic Republic of Pakistan and best wishes for the continued prosperity of your people."—(PSI).

New Angle On Gandhi

In April 1946 when Louis Fischer said to Gandhi: "...the Indian Communists want Communism of the Stalin type in India and want to use your name for that purpose," Gandhi replied: "They won't succeed."

For years Gandhi was denounced by the Communists of India and elsewhere as a naive leader, a reactionary, and a "tool of the imperialists."

Now he has received official Communist blessings.

The Communist Party of India has for some time been using Gandhi's name in their efforts to rally the masses behind their party.

During the Khrushchov-Bulganin visit to India, Mr. Krushchov placed a wreath at Gandhi's cremation site. Without endorsing Gandhi's philosophy, he referred to him as "a great patriot and a friend of the people," and stated "we consider him an outstanding leader who contributed much to the development of your people's peaceful views in their struggle for independence."

Mahatma Gandhi—The Last Phase

Shri Pyarelalji was engaged for the last few years on writing a book on Gandhiji's last years. The book is now ready. It is in two volumes. The first volume is of nearly 800 pages with 44 pages of photographs. It was released on the 12th February—the anniversary day of the immersion ceremony of Gandhiji's mortal remains 8 years ago. The second volume will be released in the next few months. Each volume is priced at Rs. 20—0—0, postage extra. Orders can be booked with Navajivan for one volume or both. The first volume will be sent as soon as possible after its release, to be followed by the second in due course. Those who book orders for both the volumes together will naturally get priority.

Pravda' At Last Denounces Stalin

Berlin, March 28.—'Pravda'—official organ of the Soviet Communist Party, today began a denunciation of Stalin, whom it once hailed as "Sun of our Life."

Today's Pravda editorial was heard here in a broadcast by Moscow Radio and it was also carried by Tass, the Soviet News Agency.

The 'Pravda' item was the first publication in the Soviet press of charges reportedly made by Soviet Party Krushchev at last month's 20th Communist Party Congress in Moscow that Stalin was a murderer and bungler. The free world press has carried the charges extensively in the last two weeks, and the satellite press has commented gingerly on them.

The 'Pravda' editorial did not mention Khrushchev's secret speech at the Party Congress which touched off the current downgrading of Stalin, although party leaders have been reading an edited version of the speech at meetings throughout the Soviet Union.

'Pravda' did not explain why a month elapsed before it commented on this phase of the party congress.

Slimming—By Correspondence Course

Copenhagen. — Copenhagen Housewive's Association has organised a correspondence course in slimming for both men as well as women.

Each subscriber pays 25 kroner (about £1 15s.) and gets an instruction book called "Be slim and Healthy," At 10-day intervals stretching over 100 days a new dieting chart is sent detailing dishes for the next period.—Sapa-Reuter.

INDIA LETTER

(From Our Own Correspondent)

Bombay, March 15.

NEHRU-LLOYD TALKS

THE Nehru-Lloyd talks held at New Delhi covered the broader international issues which are the root cause of present-day tension and discord. But the talks were set against the background of the disruptive political atmosphere created in Asia by the Baghdad and SEATO alliances.

It seems Mr. Lloyd's visit to India was not only to learn from Mr. Nehru personally India's views on the current world problems, but also to interpret the current Indo-British differences in regard to these military pacts, in the larger context of the basic agreements between the two countries in regard to many fundamental world problems.

Mr. Lloyd was faced with a barrage of questions at a press conference on the Baghdad and S.E.A.T.O. pacts. He was hard-put to it to emphasise his country's point of view that these pacts and alliances were only regional arrangements, in terms of the U.N. Charter, to safeguard stability and security different regions. These, he said, were more political in nature than military.

In answer to a question whether the arms supplied to Pakistan under the Baghdad Pact would not be used for aggression against India Mr. Lloyd said the Pact was purely of a defensive character.

Bhiali Steel Plant

Steel in the Soviet-sponsored Bhiali plant will be produced by the straight basic open hearth process, according to the detailed project report submitted by the Soviet authorities and accepted by the Government of India.

The entire plant and the cost of constructing it will together be Rs. 110 crores. The cost of equipment to be supplied by the Soviet Union will be half this amount.

The works are expected to go into full production by December 1959. Certain modifications have been effected in the design of the steel plant as a result of discussions held here in the last few days between the Soviet delegation and the Ministry of Iron and Steel. There will be three, instead of two, blast furnaces for producing 300,000 tons of saleable pig iron and one million tons of ingots, yielding about 770,000 tons of rails, heavy and medium structurals, sleeper bars bars and billets.

With slight additions to the plant, the capacity can be raised at any time to 1 3 million tons of ingots. The whole project is being planned and executed so as to provide for expanding of the plant for producing up to 25 million tons of ingots.

Full-Time Congress Workers

A decision to raise a properly trained cadre of full-time Congress workers was taken by a special sub-committee appointed soon after the Amritsar Congress session.

A beginning is to be made with a six-month training course at Delhi for 100 Congress workers selected from all the States.

The first group of trainees will include a substantial number of women and will embark upon Congress work in rural areas soon after the training is completed.

The criterion for selection of the workers for the whole-time cadre and details of the training scheme have yet to be worked out.

This first-ever attempt by the ruling party to raise a whole-time cadre is expected to be of great value both in the day-to-day Congress working and during the forthcoming General Election.

Mr. Nehru is a member of this committee to give effect to the resolution of the Amritsar Congress on organizational matters. The meeting was attended by Mr. Jagjivan Ram, Mr. Lal Bahadur Shastri, M. G. L. Nanda, Mr. K. P. Madhavan Nair and Mr. Shriman Narayan.

More Taxes In Coming Years

The Union Finance Minister, Mr. C. D. Deshmukh indicated in the Rajya Sabha possibility of increased taxation in the coming years.

He said: "As the investment progresses and as the national income rises, out of the increased amount of marginal savings, we will take in more through borrowings, savings and taxation."

From year to-year the revenue account would have to be balanced and the budget framed, taking into account the national income, capacity of the people and the suitability of particular imports, direct or indirect.

Mr. Deshmukh strongly defended the Rs. 360-crore deficit financing proposed for the next year as well as the Rs. 1,200 crores proposed under the Second Plan. The only alternative was to cut down Plan expenditure which was not desirable, he added.

In a confident note the Finance Minister, however, told the House: "All I can asure them is that I will be careful. By now, we are fairly familiar with the fiscal, monetary and physical measures that would enable a country to face incipient inflation. I am confident when the time comes we shall be able to check inflationary tendencies before any great harm is done to the economy of the country."

The Finance Minister indicated that in the beginning of the Plan, they would have to have greater recourse to the deficit financing tapering towards the end, while taxation would have to increase.

Mr. Nehru To Visit U.S.A.

The President of the United States has invited Prime Minister Nehru to pay a visit to the U.S.A. for the personal talks with him when the Prime Minister goes to London for the Commonwealth Prime Ministers' Conference. The Prime Minister has accepted the invitation. In the first week of July, on on conclusion of the Prime Ministers' Conference, he will pay a brief visit to the U.S.A. for three or four days.

R. VITHAL

Bookkeeper, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns.

Contact No. 213 Macosa House, Second Floor, 17 Commissioner Street, Ferreirastown, Johannesburg. 'Phone 33-1654.

NEW LATEST RECORDS AND SONG BOOKS AVAILABLE

Nastik	6 Records	£2	9s	6d.
Shabab	5 "	2	1	3
Aurat	5 "	2	1	3
Alibaba and Forty Thieves		1	13	0

Packing and Postage 5s extra.

Latest Film Song Books In English

Taxi-Driver, Arpaar, Shabab, Deedar, Hamlog. 1s. 6d. each.

Gujarati Film Song Books 9d. each

Nastick, Udan-Kotola, Haridarshan, Shabab, Boot-Polish, Taxi-Driver, Nagin, Jhamela, Rangila, Arpaar, Badal, Albella, Baaz, Chaar-Chand, Bewafa, Kalighata, Raag Rung, BawreNain, Papee, Sagai, Tokar, Nobahar, Shikshat

Obtainable from:

BHARAT MUSIC SALOON

AND BOOKSELLERS

(Corner Grey & Lorne Streets)

286 Grey Street,

Phone: 26070.

DURBAN.

★

Wit And Humour

The client was charged with murder, and Counsel got a verdict of acquittal on the ground of temporary insanity He tried in vain to get the client to pay his bill.

One day, several months after the trial, he met his former client in the street. How about the 150 guineas you owe me? asked the lawyer

"What 150 guineas?" said the other fellow.

"Why my fee for getting you off on that murder charge "

"Did I promise to pay you 150 guineas? I don't remember"

"You certainly did "

"Well, you know I was crazy then," said the other fellow

—o—

Flying in a plane to England were four passengers—a Frenchman, an American, a Dutchman and an Englishman. Half-way across, one of the engines conked out. The Pilot turned around and yelled: "We're losing height. Throw everything out!"

They threw out every bit of luggage, then everything movable they could do without.

Again the Pilot yelled: "We're still loosing height. Someone will have to jump. You'd better draw lots for it!"

The Frenchman jumped to his feet and cried, "I will make the sacrifice," so, singing 'The Marseillaise,' he jumped through the hatch.

A little latter the Pilot again yellad: "We're still losing height! Somebody else will have to go!"

The American jumped up, sang the 'Star Sprangled Banner,' and dropped through the hatch.

Half an hour later, the Pilot yelled, "It's no good! Somebody else will have to go!"

Then the Englishman jumped to his feet, sang, 'There'll Always Be An England,' and pushed the Dutchman through the hatch.

—o—

On certain foreign airliners passengers are supplied with sticks of chewing gum labelled: "To prevent unpleasant pressure in your ears during starting and landing "

During one trip a lady passenger plaintively appealed to the stewardess: "For heaven's sake, help me get this stuff out of my ears. It doesn't help a bit."

—o—

The airman in charge of the seaplane had been a pilot of an airliner before he joined the Fleet Air Arm, and his observer was thunderstruck to see that he was about to land the seaplane in the middle of a field. The observer's frantic signals stopped him just in time

"What on earth were you up to?" asked the observer, when they came down safely on the water.

"Sorry, old man," said the pilot; "I keep forgetting that this is a seaplane. However, it won't happen again" Then with a reassuring grin, he climbed out of the cockpit and stepped into the sea.

—o—

"You've got a touch of pneumonia," said the Medical Officer after examining the air cadet.

"Are you sure, Sir?" queried the airman, "I have known people in civvy street to be told they have pneumonia but then to die of something quite different."

"You're not in civil life now! you're in the Royal Air Force," thundered the M.O, "and if you get treated in the Royal Air Force for pneumonia, you die of pneumonia.

—o—

Six paratroopers were up for their first rehearsal jump The first five had already gone through the hatch, and Number Six was about to follow, when the instructor yelled: "Say, Number Six, where the hell's your parachute?"

"Oh, sory, Sir," replied Number Six, 'I thought this was just a rehearsal!"

—o—

The last word in aeroplanes—"jump!"

IT'S NOTICEABLE

... THE IMPRESSION MADE BY WELL POLISHED SHOES

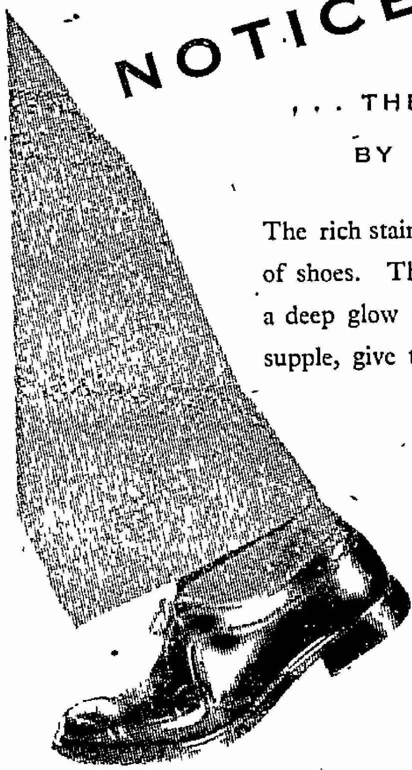

The rich stains in Nugget restore the colour of shoes. The finely blended waxes bring a deep glow and gleam, keep the leather supple, give that *noticeable* Nugget shine!

GOOD SHOES DESERVE NUGGET EVERY DAY!

AA 271

BOOKS FOR SALE

GANDHIANA—D. G. Deshpande—(A Bibliography of Gandhian Literature)	5	0
PILGRIMAGE FOR PEACE—Pyarelal	12	6
TO STUDENTS—M. K. Gandhi	6	0
BAPU—Marry F. Barr	4	0
COMMUNAL UNITY—M. K. Gandhi	25	0
FAMOUS PARSIS	7	6
SEVEN MONTHS WITH GANDHI —Krisnadas	12	6
A RIGHTEOUS STRUGGLE —Mahadev Desai	2	3
GANDHIJI AS WE KNOW HIM—Intimate and delightful incidents by various writers	9	0
NON-VIOLENCE IN PEACE AND WAR Vol. I.—M. K. Gandhi	15	0
NON-VIOLENCE IN PEACE AND WAR Vol. II—M. K. Gandhi	14	0
FROM YERAVDA MANDIR —M. K. Gandhi	1	0
Diet and Diet Reform—Gandhiji	5	0
Cleanings—Mira	1	6
Selections from Gandhi—N. Bose	10	0
Bhoodan Yajna	2	0
Sardar Vallabhbhai Patel (Vol.I)—N. D. Parekh	15	0
The Diary of Mahadev Desai—V. G. Desai	12	0

Obtainable from:

"INDIAN OPINION,"
P. Bag. Durban, Natal.

BOOKS FOR SALE

Ramanama—M. K. Gandhi	2	0
An Atheist With Gandhi—Gora G. Rao	2	0
Key to Health—M. K. Gandhi	1	6
A Gandhi Anthology (Book I)—V. G. Desai	1	3
Gandhian Ethics—Benoy Gopal Ray	2	6
Basic Education—M. K. Gandhi	2	6
Bapu's Letters to Mira (1924-48)	7	6
For Pacifists—M. K. Gandhi	2	6
The Educational Philosophy of Mahatma Gandhi —M. S. Patel	8	6
To Women—Amrit Kaur	1	0
Drink, Drugs and Gambling —M. K. Gandhi	5	6
To the Students—M. K. Gandhi	8	6
Unto This Last—M. K. Gandhi	1	0
The Gospel of Selfless Action or The Gita According to Gandhiji (Translation of the Original in Gujarati with an additional introduction and commentary) —Mahadev Desai	8	6

Obtainable From:

Indian Opinion,
P. Bag, Durban, Natal.

BOOKS FOR SALE

WHAT IS WRONG WITH INDIAN ECONOMIC LIFE? —Dr. V. K. R. V. Rao	3	0
COTTAGE INDUSTRIES AND THEIR ROLE IN INDIAN ECONOMY—Prof. Rao	2	6
THE DELIVERANCE (A picture of the palpitating life of the joint family)	4	6
INDIAN STATES' PROBLEM (Gandhiji's Writings an Utterances)—M. K. Gandhi	10	0
FOUNDATIONS OF PEACE (Critical study of the conditions which precipitated two world wars—K. T. Shah	15	0
INDIA SPEAKING (Various contributions on economic, political, cultural and social problems of modern India)	15	0
DELHI DIAY—Gandhiji	10	0
MY GANDHI—Dr. John Haynes Holmes	12	6
A SURVEY OF RACE RELATIONS (1934-54)	5	0
A PROPHET OF THE PEOPLE —T. L. Vaswami	3	6
GITA MEDITATIONS —T. L. Vaswani	8	6
KRISHNA STORIES —T. L. Vaswani	7	6
A VISION OF FUTURE INDIA—K. G. Mashruwala	2	0
EMNIENT AMERICANS WHOM INDIA SHOULD KNOW—Jabez T. Sunderland		6
SOVIET ATTITUDE TOWARDS CHINA Facts And Facts—Stanley Powell	5	0
AMONG THE GREAT (Conversation with Romain Rolland, Mahatma Gandhi, Bertrand Russell, Rabindranath Tagore and Sri Aurobindo)—Dilip Kumar Roy	23	0
TWO HISTORICAL TRIALS IN RED FORT —An account of the trial of the Officers of the I.N.A.	14	0
WHY CRIPPS FAILED (Documented account from the Indian Nationalist point of view)—M. Subrahmanyan	2	6
GANDHI-JINNAH TALKS (Text of Correspondence and other relevant matter)	2	6
THE STORY OF MY EXPERIMENTS WITH TRUTH —M. K. Gandhi	15	0
UPANISHADS FOR THE LAY READER —C. Rajagopalachari	6	0
VEDANTA THE BASIC CULTURE OF INDIA —C. Rajagopalachari	5	6
INDIAN CHRISTIANS —G. A. Natesan	7	6

Obtainable from:

'Indian Opinion,'
P.Bag, Durban, Natal.

Cable &.Tel. Add.: "HARGVAN". Phone 29388

P. HARGOVAN & CO.

(PTY.) LTD.

WHOLESALE MERCHANTS AND IMPORTERS.

P. O. BOX 1250.

155/7 Warwick Avenue

DURBAN.

Tel. Add: "Charotar" Telephone: 33-9885.

MANCHESTER TRADING CO. LTD.

ESTABLISHED 1923

Wholesale Soft & Fancy Goods Merchants

&

Direct Importers.

47, Commissioner Street,

JOHANNESBURG.

FOR...

RUBBER STAMPS AND

PRINTING

CONTACT...

STANDARD PRINTING PRESS

GENERAL PRINTERS AND RUBBER STAMP MAKERS

73 BEATRICE STREET, — DURBAN.

PHONE 61006.

P.O. BOX 2782.

TELEGRAPHIC ADDRESS "QUICKPRINT"

ESTABLISHED 1927.

DELHI DIARY

By Gandhiji

This is a collection of Gandhiji's prayer discourses which he delivered during his last stay in Delhi.

Dr. Rajendra Prasad in his foreword says:

"......In these pages one can read the anguish which he (Gandhiji) felt and the superhuman effort which he was making to restore and re-establish human standards of life and conduct amongst us."

Price: 10s.

Obtainable from:

'Indian Opinion,' P. Bag, Durban, Natal

Seven Months With Mahatma Gandhi

Being an Inside View of the Non-co-operation Movement of 1921-22

By Krishnadas

Abridged and edited by Richard B. Gregg

Writin of the two volumes of which this is an

The finest Indian Film Recordings Just Arrived, New Theatres

The greatest artist of our time hailed from All-India Radio, Colombo, America and BBC

There is Magic in his Voice—Saigal

NOW ON FOR SALE

			£	s.	d.
Shahjehan	3	Records	1	10	0
Tansen	3	"	1	10	0
Bagat Surdas	4	"	2	0	0
Lagan	4	"	2	0	0
Banphool (Kannan Devi)	4	"	2	0	0
Tadbir & Majboor	2	"	1	0	0
Dusman	2	"	1	0	0
Dorte Matha	2	"	1	0	0
Zindigi	2	"	1	0	0
Devadas & Street Singer	2	"	1	0	0
Mysister	3	"	1	10	0
6 Loose Single Quavalee	6	"	3	0	0
Remo & Juliet Film	4	"	2	0	0
Shama	4	"	2	0	0
Meera	6	"	3	0	0
Anmolgodhai	6	"	3	0	0
Zeenath	6	"	3	0	0

પુસ્તક ૫૪ મું—અંક ૧૪
તા. ૬ એપ્રીલ, ૧૯૫૬.
છુટક નકલ પે. ૬
દર શુક્રવારે બહાર પડે છે.

ઇન્ડિયન ઓપિનિયન

મહાત્મા ગાંધીજીના હસ્તે સને ૧૯૦૩માં સ્થપાયું.

★

ભવિષ્યવાણી

યાદ રાખજો કે દેશના આધારરૂપ કોઇપણ હોય તો તે નીચલો વર્ગ જ છે. છતાં જેમના પ્રતાપે તમે મોજ કરો છો તેમને જ તમે હલકામણી કાઢી પોતાને મોટા બુદ્ધિમાન માનવાનું અભિમાન કરો છો પણ એક વખત એવો આવશે કે તેઓ જ તમારા કરતાં આગળ વધી જશે અને તમે આંખો ચોળતા રહેશો માટે જે કોમો ને અત્યાર સુધી નીચ. ગણી છે તેમના હક પાછા આપવાનો યત્ન કરવો એમાં જ હવે ઉચ્ચ કોમોનું હિત રહેલું છે. જો એમ ન થાય તો એ નીચ લેખાતો જનસમાજ જાગૃત થઇ તમારો જુલમ સમજવા લાગશે ત્યારે તેમની એક ફુંક માત્રથી તમે ઉડી જવાના છો.

—સ્વામી વિવેકાનંદ.

★

સર્વોદયની સાધના

(સંત વિનોબા)

સંગ્રાહક: શ્રી ગીતા પરિખ; શ્રી સુર્યકાંત પરિખ.

સાડા ચાર વર્ષ પછી હું તેલંગણામાં પ્રવેશ કરૂં છું, મને જે આનંદ થાય છે તેનું વર્ણન શબ્દોમાં કરી શકતો નથી. એ વખતે પ્રકાશની શોધમાં હું આવેલો. હું જાણતો હતો કે કોઇ પ્રકાશ છે પરંતુ તે આપણને દેખાતો નહોતો. બાપુના ગયા પછી આપણે એવા પ્રકાશની શોધમાં હતા. છેવટે એ પ્રકાશ આપણને તેલંગણામાંથી મળ્યો. મેં તેને ભગવાનનો પ્રકાશ માન્યો, ભગવાનનો હું કૃપાપાત્ર થયો એના માટે મેં કયી ભક્તિ કરેલી તે હું નહોતો જાણતો. જે દિવસે મને પહેલું ભૂદાન મળ્યું એ રાતનો અનુભવ હું કદી ભુલી નહીં શકું. હરિજનોએ જમીન માગી, એમની માગણી મેં ગામવાળા પાસે મૂકી; એમના હૃદયનો રામ જાગ્યો. આ શું થઇ ગયું! એ અંગે વિચારવા હું સૂઇ ગયો. ત્રણ કલાક સુધી મને ઉંઘ ન આવી. હું વિચારવા લાગ્યો કે શું આમાં ઈશ્વરનો કોઈ સંકેત છે? મને લાગ્યું કે એમાં ઈશ્વરી સંકેત છે જ. શું આ રીતે ફરીને હીંદુસ્તાનના લોકો પાસેથી જમીન માગીશ તો પુરતી જમીન મળી રહેશે? હિસાબની થોડી ગણતરી કરી તો પાંચ કરોડ એકરની જરૂરત લાગી. આ કામને ઉપાડી લેવાની હિંમત અંદરથી નહોતી. જો મિત્રોની સલાહ લેત તો તેઓ હિંમત આપે એવી કોઇ આશા ન હતી. એટલે મનમાં જ વિચાર કરતો રહ્યો. છેવટે અંદરથી એક અવાજ આવ્યો. કોઇ પૂછતું હતું: 'તું અહિંસામાં શ્રદ્ધા રાખે છે કે નહિ? એ તું હિંમત નહીં કરે તો અહિંસા પરની તારી શ્રદ્ધા નકામી સાબિત ઠરશે. પછી તારે હિંસા પર શ્રદ્ધા રાખવાની હિંમત કરવી પડશે. જો આ શ્રદ્ધા કે હિંમત નહિ હોય તો તું નકામો સાબિત થઇશ. કરવાવાળો તો તું નથી, તે તો બીજો (ઇશ્વર) છે. તો પછી શા માટે ગર્વ રાખે છે?'

મને કુરાનનો એક કિસ્સો યાદ આવ્યો. મહમદ પયગંબર તેમના બે સાથીઓ સાથે જંગલમાં ફરતા હતા. દુશ્મનોની સેના તેમની તપાસ માટે પાછળ પડી હતી. જે બે સાથી હતા તે ગભરાઇ ગયા. તેઓએ પયગંબરને પુછ્યું: "આપણે ત્રણ જ છીએ આપણી શી દશા થશે? આટલી સેનાનો કેવી રીતે સામનો કરીશું? ત્યારે તેમણે જવાબ દીધો કે 'આપણે ત્રણ નથી પણ ચાર છીએ એ તમે નથી જાણતા, અને જે કરવાનું છે તે તો ચોથો કરશે. આ રીતનાં વચનો કેટલા ય ગ્રંથોમાં છે. અનેક સંતોનો એવો અનુભવ પણ છે. ત્યારે મેં પણ વિચાર્યું કે ઇશ્વર પર બોજો રાખી તેના નામથી કામનો આરંભ કરી દેવો. બાળકને જેણે ભુખ આપી તેણે માના સ્તનમાં દુધ પણ આપ્યું. જો જંમીનની માગણી થાય છે તો તે ભૂખ બીજાઓને સમજાશે અને આપવાવાળા આગળ આવશે જ. આ રીતે આ કામ આગળ વધતું જ ગયું તેનો ઇતિહાસ બધા જાણે છે.

પોચમપલ્લીનું નામ હિન્દુસ્તાનમાં પ્રખ્યાત છે. હું વિચારતો હતો કે તેલંગણામાં આવી પ્રેરણા કયાંથી થઈ એ વખતે તો ત્યાં ઘણા ઝઘડા ચાલતા હતા. માલિક અને મજુરો વચ્ચે, કોંગ્રેસ વાદીઓ અને સામ્યવાદીઓ વચ્ચે આવા બધા ઝઘડાઓ હતા. પરંતુ ઝઘડામાંથી દાનની આવી પ્રેરણા થવી મુશ્કેલ છે. ઝઘડામાંથી તો ઝુંટવી લેવાની પ્રેરણા થાય, હિંસા કરવાની પ્રેરણા થાય, પણ આ સત્ય પ્રેરણા કયાંથી જાગી! તો શું મને એમ થયું હશે કે આ ઝઘડાની નહિ પરંતુ વાસ્તવિક રીતે તો શાંતિની ભુમિ છે. ઝઘડા તો અંગ્રેજોએ પેશ કરેલા. આપણે એમાં તણાઇ ગયા એ ખરૂં પરંતુ આ ઝઘડા આપણા હૃદયના નહોતા. આજે દુનિયા કબુલે છે કે હૈદરાબાદ પ્રાંત એ સમન્વયનો પ્રાંત છે. સેંકડો વર્ષોથી અલગ અલગ ધર્મ, જાતિ તથા ભાષાના લોકો અહીં પ્રેમપૂર્વક રહેતા આવ્યા છે. આભડછેટના ઝઘડા થાય તો એની ઇતિહાસમાં નોંધ થાય છે પણ પ્રેમના ઇતિહાસની નોંધ નથી કરવામાં આવતી એમ કેમ થાય છે? કારણ કે એ વાત માનવતાની વિરૂદ્ધ છે. પ્રેમ અને શાંતિ એ આત્માના સ્વભાવ છે, મનુષ્યના ગુણ છે. એટલે મેં માન્યું છે કે તેલંગણા શાંતિ અને પ્રેમનું ધામ છે જેને લીધે અહિં દાન મળ્યું.

—"જન્મભુમિ"માંથી.

ધીરૂભાઈ પી. નાયક

બુકકીપર, મુસાફરી, વીમાનાં અને જનરલ એજન્ટ

હીંદુસ્તાન અગર દુનીયાના કોઈ પણ ભાગની હવાઈ દરિયાઈ અગર જમીન માર્ગે મુસાફરી કરવા ઘેર બેઠાં અમારી મારફતે બુકીંગ કરો.

જીંદગી, આગ, ચોરી, હુલ્લડ, અકસ્માત, પ્લેટગ્લાસ, વિગેરેના વીમા અમે ઉતરાવી આપીએ છીએ.

ઈન્કમટેક્સ, પરસનલ ટેક્સ, હિસાબના ચોપડા લખાવવા રેવન્યુ ક્લીયરન્સ સર્ટીફીકેટ કે વેપારના લાયસેન્સો પાસપોર્ટ તેમજ ઈમીગ્રેશનને લગતી બાબતોમાં કંઈ પણ ફી લીધા વિના અમે મફત સલાહ આપીએ છીએ.

નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઈફ એસોસીએશન ઓફ ઓસ્ટ્રેલીયા અને યોર્કશાયર ઈનશ્યુરન્સ કંપની લીમીટેડના પ્રતિનિધિ.

Phone : 33-9033. 29e Commissioner Street, JOHANNESBURG.

ફરનીચર! ફરનીચર!! ફરનીચર!!!

બેડરૂમ સુટ, ડાઈનીંગરૂમ સુટ, વોર્ડરોબ, ડરેસીંગ ચેસ્ટ, સાઈડ બોર્ડ ઓફીસ ડેસ્ક, બુક કેસ, ટેબલ, તદ્દન કીફાયત ભાવે ખરીદી શકશો. જાતે પધારી લાભ લેવા ચુકશો નહિ.

—બોક્સ, ટેબલ અને કીચન ડરેસર—

જે હમારી દેખરેખ નીચે તઈયાર થાય છે. તેનો સ્ટોક હમેશાં તઈયાર રહે છે. માત્ર રોકડા ભાવોના પ્રાઈસ લીસ્ટ મંગાવો અને વેપાર આગલ વધારો.

L. MISTRY

51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.
PHONE 33-4691. BOX 2526.

ચુનીલાલ બ્રધર્સ

હમણાંજ ખુલ્લો મુકેલો માલ!

ન્યુ ધરા છાપેલી નીનન સાડીઓ ૬ વાર શી. ૪૯–૬
જરીની કીનારવાળી જ્યોરજેટ ૪૫'' વારની શી. ૧૫–૦

પાટલી પાલવ અને આખી ભાત વાળી
રેશમી છાપેલી સાડી પા. ૭–૧૦–૦ થી ઉપર
બેવડી કીનારની સાડી ક્રેપ ૪૫'' વારની શી. ૩/૧૧ થી ઉપર

સુતરાઉ સાડીઓ છેલ્લી ઢબના રંગો અને છાપો વાળી
પાંચ વાર શી. ૨૭–૬ થી ઉપર
છ વાર શી. ૩૯–૬ થી ઉપર

C.O.D. અને ટપાલથી આવેલા ઓર્ડરોને તુરત ધ્યાન દેવામાં આવે છે.

જોઈએ તો સામ્પલ મોકલીશું.

ચુનીલાલ બ્રધર્સ

(પ્રો.) લીમીટેડ

૬૩ વીકટોરીયા સ્ટ્રીટ, ડરબન.

ફોન: ૨૪૦૦૩ પી. ઓ. બોક્સ ૮૨૨.

Telephone : 20951

177 Grey Street DURBAN.

Bhagat's Vegetarian Lounge

(Prop: G. L. BHAGAT)

Ghee Sweetmeat Specialists

Receptions and Wedding Parties Catered For

ટેલીફોન: ૨૦૯૫૧.

૧૭૭ ગ્રે સ્ટ્રીટ ડરબન.

ભગત્સ વેજીટેરીયન લાઉંજ

(પ્રોપ્રાયટર: જી. એલ. ભગત)

ઘીની મીઠાઈઓના સ્પેશ્યલીસ્ટ

મેળાવડાઓ, લગ્ન પ્રસંગોએ અમે મીઠાઈઓ પુરી પાડીએ છીએ.

"ઇન્ડિયન ઓપિનિયન"

શુક્રવાર તા. ૬ એપ્રીલ, ૧૯૫૬.

હમણાં અથવા કદી નહીં

રીઝર્વોની અંદર અર્થમય વિકાસની શકયતા માટેનો ટોમલીનસન રીપોર્ટ આખરે યુનીયનની પાર્લામેન્ટમાં રજુ થયો છે. તેમાં અમારા મતે જે મુખ્ય વસ્તુ રહેલી છે તે એ છે કે તેમાં એવી ભલામણ કરેલી છે કે જો આફ્રીકન હોમ માટે એપાર્ટહેડની યોજનાને સફળ કરવી હોય તો તેનો નિર્ણય મોડેથી નહીં પણ હમણાં જ કરવો જોઇએ.

ટોમલીનસન કમીશન એ હેતુથી નીમાયેલું હતું કે આફ્રિકનોને અસરકારક રીતે ગોરાઓથી જુદા પાડીને રીઝર્વોના વિકાસની શકયતાની તપાસ કરવી. રીઝર્વોમાં આફ્રીકન લોકોને મોટી સંખ્યામાં સમાવીને શહેરોમાં થતા ભરાવાને રાહત આપવાની કલ્પના હતી.

જો કે એ કલ્પનામાં દેખાય છે તેમ વિરોધ તો હતો જ. એક તરફ જો આ રીઝર્વો યોગ્ય રીતે વિકસે તો તેમાં ગુજારાતાં જીવનની આકર્ષકતાથી શહેરોની અંદર જવા માટે આફ્રીકનો ઉપર ખાસ દબાણ રહે જ નહિ.

ડેવલેપમેન્ટ (વિકાસ), એટલે બીજા શબ્દોમાં, રીઝર્વોમાંથી શહેરના ઉદ્યોગો માટે હમણાં જે મજુરી મળે છે તે છીનવી લેવી. પણ હમણાની સરકાર શહેરી વિભાગના પમારો મુજબ રીઝર્વોમાં તેમનું જીવન ધોરણ ઉંચુ રહે એ રીતે આફ્રિકન લોકોની આબાદીનો ગંભીરતાથી વિચાર કરતી હોય એમ અમને નથી લાગતું.

આ મંતવ્યમાં અમને કમીશને આવતો દશ વર્ષમાં રીઝર્વો માટે નાણાંની જે રકમ ખર્ચવા કહ્યું છે તે પરથી પુષ્ટિ મળે છે. એ રકમ એકસો મીલીયન (૧૦ કરોડ) પાઉન્ડથી સહેજ વધારે સૂચવાયેલી છે. રીઝર્વોના સવાલ આગળ આ રકમ સાગરના એક ટીપાંથી વધારે નથી.... અમારા મનની અંદર, રસ્તા અને વ્યવહારની સગવડ; જમીનની પુરવણી અને સુધારણા, તથા પાણી. આટલી જરૂરીયાત પુરી પાડવામાં જ કમીશને દશ વર્ષની અંદર જે રકમ ખર્ચવા સુચવી છે તે સઘળી ઓહિયાં થઇ જશે.

આ પશ્ચાદ્‌ભૂમિ પ્રમાણે ટોમલીનસન કમીશન આ બાબતનાં યથાર્થ મૂળ સુધી પહોંચ્યું નથી એમ કહેવામાં અમે વ્યાજબી જ ગણાઇએ. યુનીયનની આર્થીક વ્યવસ્થામાં તેણે રીઝર્વોની ચોકસતાની ખરી શોધ નથી કરેલી. સસ્તી મજુરીનો હોજ બની રહેવા સાથે તેઓ પોતાના ઉપર નભી જ નહીં શકે. આ સંજોગોમાં વાર્ષીક દશ મીલીયન (૧ કરોડ) પાઉન્ડ તેમની પાછળ ખરચવા એ બહુધા નાણાંનો બગાડ ગણાય.

અમારા પક્ષે અમે વિચારીએ છીએ કે રીઝર્વો ખાનગી સાહસ માટે ખુલ્લાં મૂકાવાં જોઇએ. આફ્રીકનો કયાંય પણ છુટથી જમીન લઇ શકતા ન હોવાના કારણે-અત્યારે તો એ સાહસ તેમને માટે રાખવું જોઇએ. પરંતુ આપણને વિષયના મૂળ સુધી તો આ પણ ન લઇ જઇ શકે. એ તો ત્યારે જ બની શકે કે આફ્રીકન જનતાની મહદેચ્છાને કાયદેસર માર્ગ આપી દક્ષિણ આફ્રિકાના સામાજીક ક્ષેત્રમાં આફ્રીકનનું સ્થાન હંમેશને માટે સ્થાપિત કરે.

કમીશને એપાર્ટહેડના નિર્ણય અંગે આગ્રહ દર્શાવ્યો છે કે રીઝર્વો માટે હમણા જ કંઇક કરવું જોઇએ, આવતી કાલે કદાચ બહુ મોડું થઇ જશે. એ પ્રત્યે અમારૂં ધ્યાન ખેંચાયું છે. અમે, જેટલું કમીશન આશાવાદી છે તેટલા આશાવાદી નથી. દક્ષિણ આફ્રીકાવાસી એકતાને તજવાના માર્ગે ઘણા જ આગળ વધેલા છે. એપાર્ટહેડની સફળતાની આડે આપણે એક મિશ્ર પ્રજા છીએ એ સત્ય અડગતાથી ઉભેલું છે. એકતાના માર્ગે પાછે હઠ કરવી એ દક્ષિણ આફ્રિકા માટે આફત ગણાય.

એમાં માત્ર આફત જ નથી પણ કંઇક વિશેષ છે. વસતીની બહુમતીને અલાયદી પાડીને આબાદ બનાવવાની ધારણામાં આફ્રીકન લોકોને વિકાસની તક સાથે પાંચમી કતારના માર્ગે જવામાં પણ રસ ઉપજશે જેના પરિણામે બીજા દક્ષિણ આફ્રીકનોથી જે વર્ગે તેમને અલગ કીધા તેના પ્રત્યે વૈર રાખતાં થઇ જશે.

માત્ર ગાંડી પ્રજા જ પોતાની વસતીના મોટા ભાગને આ રીતે હવાલે કરી શકે છે કે જે ઈલાયદાપણામાં માનનારાઓને જોઇએ છે.

ઉપસંહારમાં : ટોમલીનસન રીપોર્ટ અંગે ત્રણ વાત ધ્યાનમાં રાખવા જેવી છે....ગોરા સાઉથ આફ્રીકન પાસે જે જાતનો એ ત્યાગ કરાવવા માગે છે તે અમને નથી લાગતું કે કરી શકે; એ ચેતવણી આપે છે કે આ ત્યાગ જો હમણાં નહિ કરાશે તો એપાર્ટહેડ નિષ્ફળ જશે, અને છેવટે આ એક સત્ય સુવિદિત છે કે એપાર્ટહેડર્સને આફ્રીકન મજુરી જોઇએ છે તેથી પોતાની વિરૂદ્ધ તે પગારનો વધારો નહિ જ કરે. આ વસ્તુઓ નેટીવ અફેર્સના પ્રધાનને જાણવી ન રૂચે એ ચોકસ છે અમે નવાઇ નહિ જ પામીએ જો એપાર્ટહેડનો હોકારો કરનારાઓ જ એવા ઘણા છે કે જેઓ કમીશનની મુખ્ય અને અગત્યની ભલામણોને સ્વીકારી, વર્તનમાં મૂકવાની અવગણના કરશે.

આ બધા ઉપરથી અમે એ નિર્ણયપર આવી શકીએ કે જાતિના પ્રશ્નનો વ્યવહારૂ ઉકેલ અતિપ્રસિદ્ધ પામેલ ટોમલીનસન કમીશન પણ લાવી શકયું નથી. એપાર્ટહેડ વિષે વર્ષોની તપાસ પછી પણ કાળા અને ગોરા વચ્ચે સુલેહ શાંતિ લાવવા માટે શું કરવું તે એ કહી શકયું નથી. અમને ખાતરી છે કે જ્યાં સુધી બધી વસ્તુ જાતિભેદની દ્રષ્ટિથી જોવાશે ત્યાં સુધી એપાર્ટહેડથી પણ જાતિના પ્રશ્નનો ઉકેલ નહિ આવે. મૂળમાં જ આ સવાલ જીંદગીની કીંમતનો અને અર્થ સંબંધી છે જેથી ખરો ઉકેલ એની અંદર જ રહેલો છે.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ વાચનમાળા

(ડો. એન. પી. દેસાઈ, ડરબન)

પૂ. ગાંધીજીએ સ્થાપેલી ગુજરાત વિદ્યાપીઠ તરફથી શાળાઓ માટે ગુજરાતી વાચનમાળા ઘણા વર્ષોથી પ્રસિદ્ધ થાય છે સ્વરાજ્ય મળ્યા પહેલાં દેશની સમસ્યાઓને લક્ષમાં લઇ પાઠો તઇયાર કરવામાં આવ્યા હતા. સ્વરાજ્ય પ્રાપ્તિ પછી આ વાચનમાળામાં ઘણો સુધારો વધારો કરવામાં આવ્યો છે. આજની નવીન સુધારેલી આવૃત્તિમાં નવા પાઠો દાખલ કરવામાં આવ્યા છે જે વિદ્યાર્થીની સર્વાંગીણ કેળવણી માટે બહુ જ ઉપયોગી છે.

આ માળામાં ચાલણગાડી (બાળપોથી) અને પહેલી ચોપડીથી માંડી ધોરણ સાતમાં સુધીના પુસ્તકો મળી શકે છે. ગુજરાતના અનેક કેળવણીકારોની સહાય આ પુસ્તકો તઇયાર કરવામાં મળેલી છે, આ આખી વાચનમાળા એકજ સંસ્થા તરફથી પ્રસિદ્ધ થઇ છે તેથી અને આખી માળાના યોજકો પણ એકજ હોવાથી તેમાં ક્રમિકતા, એકસુત્રતા અને સંવાદિતા સચવાયાં છે. વિદ્યાપીઠ તરફથી પ્રસિદ્ધ થતાં પુસ્તકોમાં ચારિત્ર્ય ઘડતર અને જીવનના ઉંચા આદર્શો તરફ મૂખ્ય ઝોક તો હોય જ, આ ચોપડીઓના પાઠોની પસંદગીમાં કેવળ બુદ્ધિની ખીલવણી, માત્ર ભાષા જ્ઞાન કે બાળકોને આનંદ પૂરો પાડવો એટલો જ નથી, પરંતુ વિદ્યાર્થીઓમાં કામકાજ, સેવા આદિ વિવિધ પ્રવૃત્તિઓ માટે ઉત્સાહ જન્માવે, તેમનામાં ઉચ્ચ ભાવનાઓ પ્રેરે અને ઉમદા ટેવોનાં બી વાવે એવી આશા પણ સેવવામાં આવી છે. શિક્ષણ અને કેળવણીની દૃષ્ટિએ પણ આ પુસ્તકો નવીન ભાત પાડે છે પાઠોની નીચે સ્વાધ્યાય, પ્રશ્નો, વ્યાકરણ, શિક્ષકોને સૂચના અને અઘરા શબ્દો—એટલાં આપેલાં છે. તેથી શિક્ષણની દૃષ્ટિએ આ પુસ્તકો બહુ ઉપયોગી નીવડશે એ નિ:શંક છે.

આ પાઠ્યપુસ્તકો આજે ગુજરાત ભરની શાળાઓમાં ચાલે છે. ગુજરાત અને ભારતને લક્ષમાં લઇને આ પુસ્તકો તઇયાર કરવામાં આવ્યાં છે, તેમ છતાં આફ્રિકા ખંડમાં આ વાચનમાળા ઘણી ઉપયોગી નીવડશે એમ લાગે છે. ગુજરાતી શાળા માટે પાઠ્ય પુસ્તકોની વિપુલતા જોતાં પસંદગી કરવામાં ઘણીવાર મુશ્કેલી પડે છે. મોટે ભાગે તો જે ચલાવતા આવ્યા છીએ તેજ ઠીક છે એમ માની ચીલે ચાલવામાં જ આપણને સંતોષ અને સલામતી લાગે છે. બીજાં ઘણાં પુસ્તકો હોવા છતાં વિદ્યાપીઠ વાચનમાળાના પુસ્તકો દક્ષિણ આફ્રીકા અને આસપાસના પ્રદેશમાં ચાલતી શાળાઓ માટે ભલામણ કરવામાં આવે છે. ગુજરાતી શાળાઓના સંચાલકો, આચાર્યો અને અધ્યાપકો આ પુસ્તકોનો એક એક સેટ મંગાવી અને તપાસી જોય તો તે જરૂર લાભપ્રદ થાય.

(અનુસંધાન માટે જુઓ પાનું ૧૬૪)

ખેદ જનક

અમને જણાવતાં અત્યંત દીલગીરી થાય છે કે શ્રી. મણીલાલ ગાંધીનું ગુરૂવાર તા. ૫મી એપ્રીલ ૧૯૫૬ની સવારે ૧૦.૪૫. કલાકે શાંતિથી શોકજનક અવસાન થયું છે. એજ દિવસે સાંજે કેટોમેનર ક્રીમેટોરીયમમાં એમનો અગ્નિ સંસ્કાર થયો હતો.

ડરબન, ટોંગાટ, વેરૂલમ અને ડીસ્ટ્રીકટની વિશાળ જનતાએ એમની સ્મશાન યાત્રામાં ઉપસ્થિત થઈ અંતિમ માન આપ્યું હતું.

આ અંકનું છાપકામ પુર્ણ થવાની ઘડીએ જ આ કરૂણ બનાવ બન્યાથી વધુ વિગત આવતા અંકમાં આપવામાં આવશે.

મિત્રોની સુચનાથી ફીનીકસમાં આજથી સાત દિવસ સુધી સાંજે સાડા છથી સાડા સાત વાગ્યા સુધી સામુહિક ઈશ્વર પ્રાર્થનાની યોજના થયેલી છે જેમાં સૌ કોઈ સહકાર આપી શકશે.

કેનીયાંની પરિસ્થિતિ

કેબુઆરીમાં લેબર પાર્ટીના સભ્ય મી. ફેનર બ્રોકવેએ ગીલ્ડફર્ડમાં મુવમેન્ટ ઓફ કોલોનીઅલ ફ્રીડમની એક મીટીંગમાં કહ્યું હતું કે કેનીયાના આફ્રીકનોમાં હવે મંધીયન રીતના અસહકારનો ઉપયોગ કરવાની ભાવના વધતી જાય છે.

વધુમાં તેમણે કહ્યું છે કે માઉ માઉનો જુલ્મ હવે મંદ થતો જાય છે અને આફ્રિકનો તેમની સ્વતંત્રતા મેળવવા માટે વધુ શાંતિભર્યા ઉપાયોની શોધ કરે છે હીંદી કોમની તેમના ઉપર વધુ અસર થતી જણાય છે કેમ કે તેમના પ્રશ્નની પરખ અને સત્યાગ્રહ (પેસીવ-રીઝીસ્ટન્સ) નો ઉપયોગ વધુ પ્રમાણમાં થતો જાય છે.

મી. બ્રોકવે હમણાં જ આફ્રિકાના પ્રવાસમાંથી પાછા ફરેલા છે તેમણે સભાને કહ્યું હતું કે તેઓ કેનીયાના ઘણા આફ્રિકનોને મળ્યા હતા જેઓને માઉ માઉએ વાપરેલી રીતથી કમકમાટી ઉપજતી હતી પરંતુ હાલના રાજ્ય અમલ પ્રત્યે તેઓ કદીપણ વફાદારી બતાવે એમ નથી લાગતું.

આફ્રિકન માનવીની સમાનતા અને સ્વતંત્રતાની માગણીનો માઉ માઉની ચળવળને દાબી દેવાથી અંત આવશે એમ જો આપણી સરકાર માનતી હોય તો તે એક ગંભીર ભૂલ કરે છે.

કેનીયાની હાલત ઘણી જ ખરાબ છે. ગામડામાં બળથી હરેહામ થવું, આર્થીક નિરાશા અને મતાધિકારની નવી દરખાસ્ત એ સઘળાથી આફ્રિકનોમાં અસંતોષ ઉપજેલો છે.

આફ્રિકનો પણ માણસ છે અને તે અનુસાર તેમની સાથે વર્ત્તન રાખવું જોઇએ એમ આપણે જ્યાં સુધી ન સમજીશું ત્યાં સુધી આ સંકટગ્રસ્ત ભુમિપર ખરી શાંતિ નહિ સ્થપાશે.

આ મીટીંગમાં પરિણામે "મુવમેન્ટ ફોર કોલોનીયલ ફ્રીડમ"ની એક શાખાનું સ્થાપન થયું હતું જેને ગીલ્ડફર્ડ ટાઉન કાઉન્સીલના લેબર સભ્યોએ ટેકો આપ્યો હતો.

મોન્ટગોમરીના રંગીનો પ્રત્યે

લંડનની 'પાસીફીસ્ટ યુથ એકશન ગ્રુપ' વતી તેના મંત્રી ઇઆન ડીક્ષને નીચેનો પરિપત્ર મોન્ટગોમરીની રંગીન પ્રજા જોગ બહાર પાડયો હતો.

વ્હાલા મિત્રો! તમોએ અન્યાય અને અનુચિત ભેદ સામે બતાવેલી સક્રિય હિંમતની ખબર એટલાંટીકની પાર લંડનમાં અમને મળી છે.

તમારી અહિંસક પ્રતિકારની સફળતાર્થે ૨૮ માર્ચનો દિવસ પ્રાર્થના દિન તરીકે યુનાઇટેડ સ્ટેટસમાં ઉજવાશે એમ કહેવાયું છે એમાં તમારી સાથે અમારો સહકાર નોંધાવીએ છીએ.

આશરે ૪૫૦૦ વર્ષ પર મોઝસની આગેવાની હેઠળ ઇઝરાઇલીએ ગુલામીથી મુકત બનવા ઇજીપ્તમાંથી તેમની માતૃભુમિ તરફ લાંબા પ્રવાસ—પાસ ઓવર—નો આરંભ કર્યો તે આ બીજો દીવસ મનાય છે.

આ જમાનામાં તમે પણ પ્રેમ અને ન્યાયના પ્રકાશ દ્વારા જુલ્મી યુગમાંથી ભ્રાતૃત્વની નવિન ભુમી પ્રત્યે પ્રયાણ કરો છો.

મોન્ટગોમરી અને અન્યત્રના ગોરાઓની ખોટી માન્યતાથી તેઓ પોતે જ પોતાના બંધનમાં જકડાયેલા છે તેમને પણ મુકત થવામાં તમે મદદરૂપ બની શકશો.

તમે ઘણું કરી શકશો, અડગતા, સતતપ્રેમ અને શાંત ભર્યો તમારો દાખલો પ્રકાશિત સ્તંભરૂપે બની અમેરીકામાં અને જગતના કચડાયેલા ભાઇઓને દમનુ તથા બેપરવાઇમાંથી મુકતના માર્ગનું નિદર્શન કરાવશે.

તમારી સક્રિયતા અને અગેવાનીનો લાભ સમગ્ર માનવજાતને મળશે.

તમે ભય છોડીને પ્રેમ, અહિંસક પ્રતિકાર અને સ્વાર્થ ત્યાગનાં હથિયારો ધારણ કર્યાં છે એને કોઇ પણ માણસ છીનવી શકશે નહિ એની સામે તિરસ્કાર અને બળાત્કાર ચાલુ ન રહી શકે.

ગુડફ્રાઇડેની નજીક જતાં જણાય છે કે વિશ્વમાં દાખલારૂપે પ્રેમનોજ અંતમાં વિજય થાય છે. તમારી શુદ્ધ લડત અઠવાડિયાં અને કદાચ, મહિના, ઓ સુધી ચાલે તે દરમીયાન, એ સત્ય તમને માર્ગદર્શક બનો.

તમારા, પ્રત્યેની સહાનુભુતિ અને માનવબંધુત્વના હેતુમાં અમારાં સ્વાર્પણરૂપે તથા ઇંગ્લંડમાં રંગદ્વેષ અને જાતિભેદને દુર કરવાનાં પ્રતીકરૂપે અમારી મંડળીના સાત, જણાએ ૨૮ માર્ચના બુધવારે સવારે ૧૦થી શનીવારે સવારે ૧૦ વાગ્યા સુધીના ત્રણ દિવસના ઉપવાસ કરવા નિરધાર્યું છે. જેમાં માત્ર પાણી જ, લેવાશે.

ગાંધીજીએ ૧૯૩૧માં લંડનની લીધેલી મુલાકાત દરમીયાન જ્યાં રહેવાનું પસંદ કરેલું તે કીંગ્સલી હોલમાં આ ઉપવાસ થશે.

અહિંસાના આધુનિક ઉપદેશક મહાત્મા ગાંધીજીને ૧૯૩૭માં ડો. ચેનીંગ ટોબીયાસે પૂછેલું કે "ભાવિ-ધ્યેય માટે મારે મારા નિગ્રો બંધુઓને કયો સંદેશ આપવો!"

ગાંધીજીએ જવાબ આપેલો કે "તેમના પક્ષમાં સત્ય હોવા સાથે તેઓ હથિયાર તરીકે એક માત્ર અહિંસાની પસંદગી કરશે તો તેમનાં ઉજ્વળ ભવિષ્યની ખાતરી જ છે."

તમે અહિંસાને તમારૂં હથિયાર બનાવ્યું છે. સત્ય તમારી તરફેણમાં છે. અમે માનીએ છીએ કે તમે જગતની જનતાને આશાનો એક પાઠ પુરો પાડો છો.

ગાંધીજીએ શાંત ધર્મના નિગ્રો નેતા ડો. હોવર્ડ થુરમેનને કહ્યું હતું કે "કદાચ નિગ્રોની મારફતે દુનીયાને નિર્મળ અહિંસાનો સંદેશો મળશે."

તમારી લડત માટે અમે તમને અભિનંદન આપવા સાથે અમે ઉંડી આશા વ્યકત કરીએ છીએ કે તમને તિરસ્કાર અને સમજુતી વિના એ ચાલુ રાખવાની શકિત મળો અને છેવટે અનિવાર્ય વિજયની કીર્તિ પ્રાપ્ત થાવ.

સુચિત ઇમીગ્રેશન એમેન્ડમેન્ટ બીલ

કેપટાઉનથી 'નાટાલ વીટનેસ'ના ખબરપત્રીએ ૨૧ માર્ચે જણાવ્યું હતું કે એ દિવસે ત્યાં પ્રસિદ્ધ થયેલું ઇમીગ્રેશન એમેન્ડમેન્ટ બીલ, ગૃહ-પ્રધાન ડો. ટી. ઇ. ડોંગીસને જે માણસ સાઉથ આફ્રિકન સીટીઝન ન હોય તેને જનકેરના હિત માટે જો યોગ્ય લાગે તો ડીપોર્ટ કરી શકે એવી સત્તા આપે છે.

એ બીલથી પ્રધાનને એવી પણ સત્તા મળે છે કે જો એક કુટુંબની અગ્ર વ્યકિત ડીપોર્ટ થાય તો તે કુટુંબના જે સાઉથ આફ્રિકન સીટીઝન ન હેય તેવા કોઇ પણ આશ્રિતજનને પણ ડીપોર્ટ કરી શકે.

આનો અર્થ એ થાય કે જો યુનાઇટેડ કીંગડમથી એક સેટલર આવ્યો હોય તે સાઉથ આફ્રિકન સીટીઝન ન ગણાય, તેની પ્રવૃત્તિ જો સરકારને અનુચિત લાગે તો તેને દેશનિકાલ કરી શકાય.

'સાપા' જણાવે છે. કે હમણાના કાયદામાં પ્રધાનને અણગમતો માણસ મર્યાદિત સત્તાથી જ ડીપોર્ટ કરી શકાય છે. હાલના કાયદા પ્રમાણે યુનીયન ઓફ સૌથ, વેસ્ટ-આફ્રીકામાં ન જન્મેલા હોય તેવા, માણસને કેટલાક ખાસ ગુના માટે દેશનિકાલ કર્યા હોય અને દંડ વિના માત્ર જેલની જ શિક્ષા થયેલી હોય તેવાને જ ડીપોર્ટ કરી શકાય છે.

આ બીલમાં સીટીઝન શબ્દનો અર્થ વિચારણીય છે. કેમકે "જન્મે અગર વંશે સાઉથ આફ્રિકન સીટીઝન" એ શબ્દોને બદલે "યુનીયનની સાથે જોડાયેલા વિભાગ સહ-દક્ષિણ આફ્રીકાના કોઇ પણ ભાગમાં જન્મેલો" એવા શબ્દો મુકાયેલા છે.

આ બીલથી ચોખવટ થાય છે કે બાધિત રહેવાસી અથવા યુનીયન અથવા તેના પ્રાંતમાં કાયદેસર સ્વીકારાયેલા નથી તેવા માણસો વેપાર અગર ધંધો ચાલુ રાખવા માટેનાં લાયસન્સો ધરાવી શકે નહિં.

એમાં એક કલમ એવી પણ છે કે જે અમુક હીંદીઓનાં ૧૬ વર્ષની ઉપરનાં બાળકો યુનીયનમાં દાખલ થયેલા હોય તેને વિષે ઇમિગ્રેશન સત્તાને નિયમિત બનાવી શકે. કાયદા પ્રમાણે આવા બાળકો તે સમયે યુનીયનમાં ૧૬ વર્ષથી અંદર દાખલ થઇ શકતા હતા પણ લડાઇના સંજોગોમાં વાહન વ્યવહારની મુશિબતને લીધે ૧૬ વર્ષ પુરાં થવા અગાઉ યુનીયનમાં દાખલ ન થઇ શકયા હોય તેવા બાળકો માટે આ કલમ છે.—(ના. વી. ૨૨–૩–૫૬).

એટલું તમે જાણો છો કે કેનેડાની વિશ્વ વિખ્યાત કંપની

સન લાઇફ ઓફ કેનેડા

ઉપરોક્ત કંપનીના હમો સત્તાવાર એજન્ટ છીએ.

ઉપરાંત

દક્ષિણ આફ્રીકાની વરિષ્ઠ અદાલતની કેપ ઓફ ગુડ હોપ પ્રોવીન્સીયલ ડીવીઝનના સરકાર તરફથી નીમાયેલા અંગ્રેજી તથા ગુજરાતી ભાષાન્તરકાર છીએ તેમજ અત્રેની ઇમીગ્રેશન અંગેનું કોઇ પણ જાતનું કામકાજ વિના વીલંબ ત્વરીત ગતીએ થઇ શકે છે.

1. Wherever there is a particular Life Assurance Problem a Sun Life of Canada Plan can solve it.
2. Prompt settlement of claims is a maxim of the Company's Management.
3. During 1951 the Company paid over £31,000 000 to annuitants, policy holders and their families.

The Sun Life of Canada is a Leader in World Wide Assurance

Consult us first.

C. C. PALSANIA

GENERAL AGENT

Business, Estate, Financial, Insurance and Immigration Consultant.

Sworn Translator.

100 Sir Lowry Road, — CAPETOWN

P.O. Box 4624. Phone 32390

વિવિધ વર્તમાન

ડેમોક્રેટીક કોન્ફરન્સ

જોહાનીસબર્ગ—એપ્રીલ ૧ સાઉથ આફ્રીકા ની ડેમોક્રેટીક કોંગ્રેસની વાર્ષીક કોન્ફરન્સ માં હાજર રહેલા આશરે ૪૦ જેટલા પ્રતિનિધિઓની સી. આઇ. ડી.ની ખાસ શાખાના ૧૫ શહેરી પોશાકના ડીટેકટીવોએ જડતી લઇ પુછપરછ કરી હતી. તેમણે મોટા પ્રમાણની ફાઇલો જપ્ત કરી હતી અને દરેક પ્રતિનિધિના નામો નોંધી લીધાં હતાં.

પોલીસનાં આ વર્તનને વખોડી કાઢવાનો ઠરાવ મીટીંગે પસાર કર્યો હતો.—(સાપા)

ગોરી સર્વોપરિતાનો લોખંડી પડદો

ક્રોયડન—એપ્રીલ ૨. કોવેન્ટ્રીના નવા નીમાયેલા બીશપ રાઇટ રેવરન્ડ કથબર્ટ બાર્ડસ્લીએ કહ્યું હતું કે ગોરી સર્વોપરિતાનો લોખંડી પડદો સોવીયેટ રશીયાના લોખંડી પડદા કરતાં પણ વધુ ખરાબ છે.

ક્રોયડનના આગલા બીશપે વિદાય-ગીરીનું પ્રવચન કરતાં કહ્યું હતું કે આપણાં જીવન અને ભાવિ પેઢી માટે યુદ્ધનો કોરડો કાયમને માટે દુર કરવો જોઇએ.

બીશપ બાર્ડસ્લીએ વધુમાં કહેલું કે જો આપણે એમ ન કરી શકીશું તો માનવજાત પોતેજ નાશ પામશે. આપણા જીવનમાં ગોરી સર્વોપરિતા, જાતિભેદ અને કલરબારના પ્રતિબંધો નો લોખંડી પડદો દુર કરી શકીએ એવી આપણને તક પ્રાપ્ત થાય. જો આપણી હૈયાતીમાં એમ ન થશે તો આપણામાંના કેટલાક જીવશે તે જોશે કે જાતિવિગ્રહની લડાઇ આગળ ઇતિહાસ ની બધી લડાઇઓ બાળકના ફટાકડા ની રમત જેવી લાગશે.—(સાપા-રૂટર)

ભારત રાષ્ટ્ર વિકાસની નવી યોજના

લોકસભામાં કોંગ્રેસના એક સભ્યે રજુ કરેલ ખાનગી બીલ જો પસાર થશે તો ભારતની વસતીના દરેક સશક્ત પુરૂષને રાષ્ટ્ર વિકાસના કામમાં જોડાવું પડશે.

આ બીલનો હેતુ ૧૮ વર્ષ પુરાં કર્યાં હોય એવા પ્રત્યેક સશક્ત શરીર ના માણસે વરસના ૧૨ દિવસ અથવા દર મહિને એક દિવસ વિકાસ કાર્ય માટે કામ કરવું પડશે.

વિકાસકાર્યની રૂપરેખા તરીકે આ બીલમાં પ્લાનીંગ કમીશન અગર બીજી સંસ્થા, કે રાષ્ટ્રીય વિકાસ યોજના મુજબની પંચાયત સમિતિએ નિર્ણીત કરેલ કાર્યનો સ્વીકાર થયેલો છે.

જે માણસ આ કામ નહીં કરી શકે તેણે રોજના અઢી રૂપિઆ (આશરે પોણી ચાર શીલીંગ) વળતરના આપવા પડશે —(સાપા-રૂટર ૨૯—૩—૫૬)

પાકીસ્તાનને શુભસંદેશ

ન્યુ દીલ્હી—૨૪ માર્ચ. ભારત રાષ્ટ્રના પ્રમુખ શ્રી રાજેન્દ્ર પ્રસાદ અને વડા પ્રધાન શ્રી નેહરૂએ પાકીસ્તાને ઇસ્લામીક રેપબ્લિક તરીકેની કરેલી જાહેરાતના અવસરે અભિનંદનના સંદેશા પાઠવ્યા હતા.

પ્રમુખનો સદેશો રીપબ્લીકદિનના ઉત્સવ માટેના કરાંચીમાં ભારતના ખાસ એલચી શ્રી. મેહરચંદ ખન્ના દ્વારા પાકીસ્તાન રીપબલીકના પ્રમુખ મેજર–જનરલ ઇસ્કંદર મીરઝાંને પહોંચાડાયો હતો જેમાં તેમણે કહ્યું હતું કે ઇસલામીક રીપબલીક ઓફ પાકીસ્તાનની પ્રસિદ્ધિ માટે અને તેના પ્રમુખ તરીકે આપ નામદારની આરંભ વિધિના શુભ પ્રસંગે ભારતની સરકાર અને જનતા સહ મારાં હાર્દીક અભિનંદન આપતાં મને ભારે હર્ષ થાય છે આપના આનંદ સહ તમારી જનતા ની આબાદીની શુભેચ્છા પાઠવું છું.

વડા પ્રધાને કહ્યું હતું કે ઇસ્લામીક રીપબલીક ઓફ પાકીસ્તાનની સ્થાપના ના શુભ પ્રસંગે મારી સરકાર, મિત્રો અને મારા તરફથી તમને તથા પાકીસ્તાનનાં લોકોને અંતરની મુબારક બાદી આપતાં મને અતિ હર્ષ થાય છે આપની જનતાની ચઢતી થતી રહે એની શુભેચ્છા વ્યકત કરૂં છું.

ગાંધીજી વિશ્વવંદ્ય શા માટે?

સિલોન સરકારના દારૂબંધી પંચ ના પ્રમુખ સર રીચાર્ડ અલુવિહારે અમદાવાદની મુલાકાતમાં જણાવ્યું હતું કે મહાત્મા ગાંધીજી ભારત અને સિલોનના સ્વાતંત્ર્ય આંદોલનોના જનક હતા મદ્યપાન અને અન્ય સામાજીક બદીઓ સામેની ગાંધીજીના ઝુંબેશની સિલોનની જનતા પર વિશેષ અસર પડી હતી. તેમની ઝુંબેશની અસર ભારતની સરહદ પુરતી જ મર્યાદિત રહી નહોતી.

પ્રમાણિકતા !

સંતોષ પ્રમાણે પૈસા ચુકવવાની તક આપવામાં આવે તો આપનાર અને લેનાર બંનેને લાભજ થાય છે કીંતુ એક બેક ઉપરના અવિશ્વાસને લીધે એમ કરવા કોઇ તઇયાર નથી હોતું. હમણાજ કેનેડાનાં એક રેસ્ટોરાં એ એક પ્રયોગ તરીકે આ પદ્ધતિ શરૂ કરી હતી. એક અઠવાડીયાં સુધી તેણે વસ્તુઓના ભાવ નક્કી કરવાનું ગ્રાહકો ઉપર જ છોડી દીધું હતું. ગ્રાહકો જે કાંઇ વસ્તુઓ ખાવા કે પીવા માટે મંગાવે તેના પૈસા તેઓ પોતાના સંતોષ પ્રમાણે ચુકવતા હતા. મજાની વાત તો એ છે કે આ પ્રયોગને અસાધારણ સફળતા મળી હતી. તેનો વ્યાપાર ખુબ વધી ગયો હતો, ગ્રાહકોની સંખ્યા બમણી થઇ ગઇ હતી ને ગ્રાહકો પોતાની મનપસંદ વસ્તુ મંગાવી મનપસંદ ભાવ આપતા હતાં.

દુનીયાનું સૌથી મોટામાં મોટું દાન

દુનીયામાં આજ સુધીનું મોટામાં મોટું દાન ફોર્ડ ફાઉન્ડેશન તરફથી હમણાંજ જાહેર થયું છે. આ દાન ૫૦ કરોડ ડોલરનું છે, અને તે અમેરીકાની કોલેજો અને ઇસ્પિતાલોને અપાયું છે. આ ફાઉન્ડેશન (ભંડોળ) ફોર્ડ મોટર કંપનીના સ્થાપકના પુત્ર શ્રી એડસલ ફોર્ડે ૨૦ વર્ષ પહેલાં સ્થાપલું છે.

'મીસ'માંથી 'મીસ્ટર'

હેયડન બ્રીજ એપ્રીલ ૧. અહીંની શાળાના વિદ્યાર્થીઓને ઇસ્ટરના તહેવાર પછી તેમની શિક્ષિકાને "મીસ" કહેવાને બદલે "સર" કહેવા પડશે. કારણ કે ૩૯ વર્ષની ઉમરની એક શિક્ષિકાએ લંડનના સમરસેટ હાઉસમાં તેનો જન્મનો દાખલો સ્ત્રીનો હતો તે હવે પુરૂષનો કરાવ્યો છે જેથી મીસ ઓલીવ બેરીને બદલે હવે તે મીસ્ટર ડોનલ્ડ બેરી તરીકે ઓળખાશે. તે ૧૯૩૯થી ખેતી સહિત જનરલ સાયન્સનો વિષય શીખવે છે અને રાઇડીંગ બ્રીચસ તેનો સાધારણ પોશાક રહેતો હતો તેણે વિશેષ વિગત ન આપતાં કહ્યું છે કે જાતિનો કશો ફેરફાર નથી પણ માત્ર કાયદેસર નો જ સુધારો છે.—(સાપા રૂટર)

સ્વદેશ ગમન

તા. ૪થી એપ્રીલે ઉપડેલી સ્ટીમર કંપાલામાં ડરબનના હીંદીઓ પૈકી એક આગળ પડતો ભાગ લેનાર અને યુનીવર્સલ પ્રીટીંગ પ્રેસના એક ડીરેકટર શ્રી નૌતમલાલ મહેતા તેમનાં પત્નિ શ્રીમતિ વિલાસબેન અને પુત્રી કુ. મંજુલાબેન સાથે સ્વદેશ યાત્રાર્થે વિદાય થયા છે એમની સાથે શ્રી ગજલાલ જે ઠક્કરનાં પત્નિ શ્રીમતિ કાંતા બેન તથા શ્રી વી. પી. દેસાઇનાં પત્નિ શ્રીમતિ હીરાબેન પણ સ્વદેશના સ્નેહિઓની મુલાકાત માટે ગયાં છે અમે એ સજ્જનોને શુભ સફર ઇચ્છી એ છીએ.

એજ સ્ટીમરમાં પોર્ટ એલીઝાબેથ ના જાણીતા સામાજીક કાર્યકર્તા શ્રી રણછોડજી વર્મા પણ પત્નિ તથા પુત્ર (પ્રિયવદન) અને પુત્રવધુ સાથે માતૃભૂમિનાં દર્શને ગયા છે તે પૂર્વે તેમણે ડરબનના મિત્રોના સહવાસમાં બે અઠવાડીયાં ગાળ્યાં હતાં આ દરમ્યાન તેમનાં સ્વાગત માટે જુદી જુદી જાહેર સંસ્થાઓ તરફથી સુંદર મેળાવડાઓ મળ્યા હતા. તા ૩૦મી માર્ચે તેઓ ફીનીકસની મુલાકાતે પણ આવ્યા હતા અને અહીંની પ્રવૃત્તિથી સંતોષ બતાવી 'ઇ. ઓ.'ને બે ગીની ભેટ આપી હતી જેનો સાભાર સ્વીકાર કરી શુભ સફર ઇચ્છીએ છીએ.

* * *

હવે પછીની સ્ટીમર કરંજા ૧લી મેએ ડરબન આવીને ૫મી મેએ કરાંચી થઇ મુંબઇ માટે ઉપડશે.

જોઇએ છે

હાડકાં

તમારાં સ્ટેશન કે સાઇડીંગે પહોંચતાં કરવા માટે

અમે ટનના

પા. ૭ આપીશું

ખાલી બેગો રેલ ભાડું ભરી પાછી મોકલી આપીશું

વધુ વિગતો માટે લખો:

THE

BULLBRAND

FERTILIZERS LTD.

SARNIA NATAL.

અમારી ચાલુ વાર્તા

ધૂપ સુગંધ

લેખક: સોપાન

પ્રકરણ દસમું

(ગતાંકથી ચાલુ)

કમલેશનું હૃદય કરૂણાથી ભરાઇ આવ્યું. મન સામે કેટલાંક કલ્પના ચિત્રો પણ રચાયાં: માધવી ભયથી ધ્રૂજતી ઘેર જાય છે, પિતાજી ત્રાડ નાખી તેને બધું પૂછે છે, માધવી ઉત્તર આપી શકતી નથી, એનાં હોઠ કંપે છે, નેત્રો આંસુથી ઉભરાય છે, પિતાજી કહે છે: 'હવે કદી ત્યાં જવાનું નથી. નાટકમાં પણ ઉતરવાનું નથી...' કલ્પનાનાં ચિત્રો આગળ વધતાં ગયાં તેમ કમલેશને લાગવા માંડયું કે માધવી કદાચ હવે કોલેજમાં પણ નહિ આવી શકે અને અનેક કન્યાઓ પોતાનાં હૃદયની વિરૂદ્ધ માતા પિતાની આજ્ઞાને વશ થઇ જીવનનું સ્વાભાવિક વહેણ બદલી નાંખે છે એમ જ હવે માધવીનું થશે!

આ વિચારથી આંખે અંધારાં આવતાં હોય એમ એણે આંખ મીંચી દીધી. પળવાર પછી દુઃખ અને કરૂણાથી ઉભરાતા હૈયે માધવી માટે જાણે એણે કોઇ અદૃશ્ય શક્તિને પ્રાર્થના કરી. આ મનોદશામાં પોતાની સ્થિતિ વિષે પણ વિચાર પેદા થયો. માધવી એના જીવનમાં હજી હમણાંજ પ્રવેશી હતી, પણ આટલા સમયમાં સમગ્ર ચેતનદૃષ્ટિને એણે કેવી અજવાળી મૂકી હતી! માધવી સાથે ગાળેલી પળેપળનું એને સ્મરણ થઇ આવ્યું. એ ઉભો થયો ને કાગળ ઉપર એણે અક્ષરો પાડયાઃ માધવી વિદ્યુતની પેઠે આવી ને જાણે વિલીન થઇ ગઇ, એના જીવનમાંથી!

★

આ બાજુ વિચારોને દુર કાઢવાના પ્રયાસોમાં માધવી કંઇક સફળ થઇ હતી અને એની ઘેરાયેલી આંખો નિદ્રાના કોમળ સ્પર્શથી મીંચાઇ શકી હતી. શેઠ હરિવલ્લભ અને કૈલાસબા પણ આરામમાં પોઢયાં હતાં. સાંજ પડવા આવી ત્યારે હરિવલ્લભ દીવાનખાનામાં આવ્યા. એમણે માધવીને યાદ કરી. રામુએ કહ્યું: 'બેન હજી સૂતાં છે.' હરિવલ્લભ કંઇ બોલ્યા નહિ. પણ સમજુ નોકરે કૈલાસબાને સન્દેશો આપ્યો ને માધવી સૂતી છે તે ખબર પણ આપ્યા. કૈલાસબાએ દીવાનખાનામાં આવતાં જ કહ્યું: માધવી આજે બહુ થાકી ગઇ લાગે છે. ભલે આરામ કરતી.'

'પછી રાત્રે ઉંઘ નહિ આવે.' હરિવલ્લભ બોલ્યા.

'એ તો આવી જશે, બાળકોને શી ચીંતા હોય.'

'માધવી હજી બાળક છે!' હસીને હરિવલ્લભે પૂછયું. તો પછી તમે એની આટલી બધી ફિકર શા માટે કરો છો?'

'હું જ માત્ર ફિકર કરૂં છું! સવારે તમે કેવી દોડાદોડ કરી મૂકી!'

'મારી ચીંતા ને તમારી ચીંતા સરખી નથી.'

'કારણ કે હું મા છું.' કૈલાસબા એવી રીતે બોલ્યાં કે હરિવલ્લભ આ ચર્ચા આગળ લંબાવી શકયા નહિ. એ પછી કૈલાસબાએ કુમાર આવ્યો હતો તે વાત કરી ને અન્તે ઉમેર્યું: 'કુમારની ઇચ્છા તો સોએ સો ટકા છે. મધુભાઇ પણ રાજી છે.'

'આપણે પણ કયાં નારાજ છીએ?' હરિવલ્લભે કહ્યું.

'નારાજ નહિ હો, પણ રાજીયે નથી, એ તો ખરૂં ને?'

'મને તો એમ થઇ ગયું છે કે માધવીની મરજી હોય એમ જ ભલે થાય.'

'અંતે તો એમ જ થવાનું, પણ માધવી જેવી દીકરી કોઇ દિવસ શું મનની વાત બોલવાની છે? આપણે સામે ચાલીને નહિ કહીએ તો કંઇ થવાનું જ નથી.'

'તે તમે કહો.'

'મેં તો કહ્યું. કુમારે એના વધુ પરિચય માટે જ નૈનિતાલનું ગોઠવ્યું છે.'

'તમે ચોખ્ખું કહ્યું?...માધવી શું બોલી?' હરિવલ્લભ કંઇક ચીંતા ને કંઇક જીજ્ઞાસાથી બોલી ઉઠયા.

'ચોખ્ખું તો કેમ કહેવાય, પણ માધવી સમજી ગઇ હશે, કારણ કે તે પછી ગંભીર બની ગઇ.'

'એનો અર્થ એ કે એને પસંદ ન પડયું, નહિ તો હર્ષ પ્રગટ થયા વિના રહે નહિ.'

'હું તો માનું છું કે મૂંઝાઇ ગઇ હશે. ઉમર ભલે વધી હોય, પણ આમ બાળક જેવી છે ને મન તો છે ફુલ જેવું કોમળ.'

'એટલે જ કહું છું કે એનું મન જાણ્યા વિના તમે કંઇ બોલી દેતાં નહિ.'

અંધારૂં થવા આવ્યું હતું એટલે રામુએ આવી બત્તી કરી. હરિવલ્લભે ઇશ્વરનું નામ લઇ દીવા સામે હાથ જોડયા. 'માધવીને હવે ઉઠાડું" એમ કહી કૈલાસબા ત્યાંથી ઉઠી માધવીના ઓરડા પાસે આવ્યાં. કોઇ દિવસ નહિ ને આજે એમણે માધવીના ખંડનાં બારણાં બંધ જોયાં. સહેજ આશ્ચર્ય અનુભવતાં એમણે ધીમેથી બારણું ખખડાવ્યું સહજ રીતે એમના કાન પણ તીવ્ર થયા.

'ઉઘાડું છું.' માધવીનો અવાજ આવ્યો. લખવાના ટેબલનું ખાનું ઉઘાડ–બંધ થવાનો અવાજ પણ સંભળાયો. માધવી બારણું ખોલી મંદ હસતી સામે ઉભી રહી. કૈલાસબા બોલ્યાં:

'અમે તો માન્યું કે તું હજી ઉંઘે છે, રામુએ પણ એમ જ કહ્યું.'

'હમણાં જ ઉઠી. પછી થોડું લખતી હતી.' હસીને માધવીએ કહ્યું ને દીવાનખાના તરફ જવા માટે એ બહાર આવી.

માધવી નિદ્રાધીન તો થઇ ગઇ હતી અને થોડી વાર એનું મન શાંત પણ રહ્યું, પરંતુ તે પછી એક દુઃસ્વપ્ને એને જગાડી મૂકી હતી. મધુભાઇના કુટુંબ સાથે તેઓ બધા ફ્રન્ટીઅર મેલમાં બેસી નૈનિતાલ જતાં હતાં, એનું મન ભારે હતું. બધાંની સાથે તે આનંદકિલ્લોલમાં ભાગીદાર બની શકતી નહોતી. કુમાર એને પ્રસન્ન કરવાના પ્રયાસો કરતો, પરંતુ તેમ તેમ કમલેશનું સ્મરણ તીવ્ર થતું હતું. અચાનક એક પુલ ઉપરથી ગાડી પસાર થતાં એણે નીચે જોયું. ઝાડીથી ઢંકાયેલા નદીના કિનારા ઉપર કુમાર જેવું કોઇ દેખાયું, એણે ચીસ પાડી, એ જ વખતે ગાડીને જાણે અકસ્માત નડયો ને ભયંકર અવાજ થયો... ઝબકીને એ જાગી ગઇ!

જાગ્યા પછી પણ થોડીક વાર સુધી માધવી એ દૃશ્યને ભૂલી શકતી નહોતી. 'નૈનિતાલ જાઉં તો કમલેશનું શું થાય?' એવો વિચાર પણ પેદા થયો હતો ને પછી તો સમગ્ર ચિત્તતંત્ર કમલેશમય બની ગયું હતું. 'મારાથી એને સરખી રીતે કહેવાયું પણ નહિ!...શી અસર થઇ હશે એના મનમાં?' એવી ચીંતાથી માંડીને કમલેશના જીવનનાં સ્મરણો સુધી એની વિચારધારા વહેવા લાગી હતી. કમલેશ પ્રત્યેની લાગણીથી હૈયું ભીનું બની ગયું હતું, પરંતુ એજ વખતે પિતાજીએ દીવાનખાનામાં આવી રામુને એમણે કંઇક પૂછયું એવું એને સંભળાયું હતું. વિચારનું વહેણ તે જ ક્ષણે બીજી બાજુ વહેવા લાગ્યું હતું: 'ના, મારાથી આ સંબંધને આ પ્રકારે તો ચલુ રાખી શકાય નહિ. માતા પિતાને છેતરાય નહિ. અસત્ય ને દંભ આચરવાનું યોગ્ય નહિ. નિરંતર ભયભીત ને શંકાશીલ રહેવું તે પણ ઠીક નહિ...કમલેશને હું કહીશ, મારી મર્યાદા એને સમજાવીશ, મારી માગી લઇશ એની.'

વિચારપ્રદેશમાં આટલે સુધી પહોચતાં વળી લાગણીનાં ઝરણાં ફુટયાં હતાં. અન્તે મનોમંથનનું ચિત્ર શબ્દોમાં આલેખવાનો અને કમલેશ સમક્ષ તે રજુ કરવાનો વિચાર એને આવ્યો હતો. હજી તો પત્ર ઉપર દસવીસ લીટીઓ જ લખાઇ હતી ત્યાં બારણે ટકોરા પડયા હતા. પ્રયત્નપૂર્વક સ્વસ્થ થઇ, લખેલો પત્ર ટેબલના ખાનામાં મૂકી એ બહાર આવી ગઇ હતી.

માધવી દીવાનખાનામાં દાખલ થઇ કે હરિવલ્લભ બોલ્યા: 'આજ તો બેટા, દિવસરાત એક થઇ ગયાં!'

ઉત્તરમાં માધવી મીઠું હસી.

'મારી ઇચ્છા કયાંક બહાર જવાની હતી, પણ હવે મોડું થયું.' હરિવલ્લભે કહ્યું.

માધવી બોલી: 'જઇએ જયાં જવું હોય ત્યાં–'

'હવે તો એમ થાય છે કે તારા કંઠેથી એકાદ ભજન જ સાંભળું.'

'ભલે' માધવી બોલી ને ભજન યાદ કરવા લાગી. 'શું ગાઉં?' એણે વચ્ચે પૂછયું.

'જે મનમાં આવે તે.' પ્રસન્નતાથી હરિવલ્લભ બોલ્યા.

પળવાર વિચાર કરી માધવીએ રામુને કહ્યું: 'બાને બોલાવ.'

કૈલાસબા આવી પહોંચ્યાં. તરત સમજી ગયાં કે આધ્યાત્મિક સુવાસથી હરિવલ્લભનું મન પ્રફુલ્લ કરવા માધવી કંઇક ગાવાની છે. તેઓ બેઠાં ને માધવીએ સૂરદાસનું એક ભજન શરૂ કર્યું.

માધવીએ ગીત હૃદયથી ગાયું હતું. હરિવલ્લભ ને કૈલાસબાનાં મન એથી પ્રસન્ન થયાં હતાં. માધવી પોતે તો ગીત પુરૂં થયા પછી પણ ઘણીવાર સુધી તેની અસરમાંથી મુકત થઇ નહોતી. વિચાર એક આવ્યો હતો: 'કમલેશે આ સાંભળ્યું હોત તો કેવો પ્રસન્ન થાત!'

બા–બાપુજી સાથે હસીખુશીની વાતો કરતાં એણે કહ્યું: 'આજે જમવાની ઇચ્છા નથી, માત્ર થોડું દુધ લઇશ, એ પછી લખવું છે.' કહી એ પોતાના ઓરડામાં ચાલી ગઇ. ફરી બારણાં બંધ કરી અધૂરો મૂકેલો પત્ર એણે હાથમાં લીધો. થોડીક લીટીઓમાં મનોમંથનની રેખાઓ દોરી હતી તે ઉપર એ નજર ફેરવી ગઇ. મનમાં વિચાર આવ્યો: 'શો અર્થ છે આનો? મારી આ મનોદશા કમલેશ માટે દુઃખનું જ કારણ નહિ બને?' વિચાર દૃઢ થયો ને એણે પત્ર ફાડી નાંખ્યો, બારણાં પણ તરત ઉઘાડી નાખ્યાં. વિચાર કરતી એ પથારીમાં પડી. એને ખબર નહોતી કે કૈલાસબા ચીંતાભર્યા હૈયે એનું અવલોકન કરી રહ્યાં હતાં.

માધવી વિચારમાં જેમ ઉંડી ઉતરતી ગઇ તેમ પોતાના મનની સૃષ્ટિનો તેને પરિચય મળતો ગયો. કમલેશ સાથે પરિચય તો થોડા દિવસનો જ હતો, પરંતુ સમગ્ર હૃદયને એ વ્યાપી ગયો હતો. કમલેશનું દુઃખ જોવાય નહિ, સહેવાય નહિ એવી મનની સ્થિતિ હતી. એની જીવનકથા જાણ્યા પછી એક નવો ભાવ પણ પ્રગટયો હતો: 'કમલેશ એકલો છે, જીવનમાં એને પ્રેમ મળ્યો નથી, ભાવિ એનું અંધકારમય છે, મારે સંભાળવો જોઇએ.' કમલેશ તરફ પ્રથમ એનું ધ્યાન ગયું હતું, તેની મસ્તીભરી બેદરકારીથી. હવે લાગ્યું કે એ તો બહારનો બુરખો હતો. કમલેશના જીવનમાં તો કરૂણતા જ ભરી છે. સવારના એકએક પ્રસંગનું માધવીને સ્મરણ થવા લાગ્યું કેવી લાચારીથી એ બોલ્યો હતો: 'એમ થાય છે માધવી, આજે સાથે જ રહીએ, આમ ચાલ્યા જ કરીએ!'

'ના, ના. કમલેશનો મારાથી ત્યાગ કરી શકાય નહિ. એની જીવન કથા જાણ્યા પછી તો નહિ જ, નહિ.' માધવીનું અંતર પોકારી ઉઠયું. મનમાં થયું, સવારે એ કોલેજમાં કમલેશને મળશે, કહેશે કે પિતાજીએ કંઇ જાણ્યું નથી, કોઇ એના પર ગુસ્સે થયું નથી, તરલિકાએ કંઇ જ કહ્યું નથી, ભયને માટે કોઇ જ કારણ નથી. કમલેશને એ શાંતિ આપશે ને ગઇ કાલે દોડીને ચાલી આવી તે માટે તેની માફી પણ માગશે.

આવી લાગણી સાથે એ દુધ પીવા માટે ભોજનખંડ તરફ વળી. બા ને બાપુજી કંઇક વાત કરતાં હોય એમ એને લાગ્યું. સહજ રીતે એ ઉભી રહી. કાને શબ્દો અથડાયા:

'મને તો કંઇ જ વિચિત્ર લાગતું નથી. રોજની પેઠે એ હસેબોલે છે.' હરિવલ્લભ કહેતા હતા.

'તો તમે કહો તેમ, પણ મારૂં મન મૂંઝાયા કરે છે. કોઇ દિવસ એ ઓરડો બંધ કરીને બેસતી નથી. આજે બે વાર એણે એમ કર્યું.' કૈલાસબા બોલ્યાં.

માધવી વધુ સાંભળી શકી નહિ. રામુ પાસે દુધ મંગાવી ઝડપથી પી લઇ એ પોતાના ખંડમાં પાછી ચાલી ગઇ. જતાં જતાં એણે જોયું તો બા ને બાપુજી ધીમા સ્વરે એ જ ગંભીરતાથી કંઇક વાતો કરી રહ્યાં હતાં. માધવીના મનનું વહેણ ફરીને જુદી દિશામાં વહેવા લાગ્યું.

—ક્રમશઃ

શિક્ષકોની અછત નિવારણની યોજના

લેખાંક ૪ થો. (ઉમિયાશંકર જોખાકર જો'બર્ગ.)

ત્રીજી યોજના "સ્વદેશથી લોન ઉપર શિક્ષકો બોલાવવા" સંબંધી છે

આ યોજનામાં સ્વદેશમાં કેળવણી ખાતામાં કામ કરતા શિક્ષકોને ૩ કે ૫ વર્ષ માટે અત્રે બોલાવવા અને તેઓ તેમની મુદ્દત પુરી થતાં પાછા સ્વદેશ જાય અને એવી જ રીતે બીજા શિક્ષકો અહીં આવે. ભારત સરકારને આવા શિક્ષકો અત્રે મોકલવા માં વાંધો નહિ આવે હવે અહીંની સરકાર એવી રીતે શિક્ષકો બોલાવવા માટે કદાચ સંમતિ આપે પણ ખરી, અને જો એવી રીતે શિક્ષકો બોલાવવા ની મંજુરી મળે તો જે સમાજ એવા શિક્ષકો બોલાવે તેમની જવાબદારી કેટલી વધી પડે છે તે જોઇએ. સ્વદેશથી આવનાર શિક્ષકોની કાયમી નોકરી જોખમાય નહિ, તેમનો પગાર, તેમની રજાઓ, તેમના પેન્શન-પ્રો-ફંડ વગેરેની યોજનાઓ પણ જોખમાય નહિ એવી બાંહેધરી ભારત સરકાર આપે તો અમુક શિક્ષકો અહીં આવવા તૈયાર થાય એવો સંભવ છે. અને તેથી આ જાતની યોજના કંઇક વ્યાવહારિક અને અનુકુળ લાગે છે ખરી. પરંતુ એ યોજનાનો અમલ કરવામાં કેટલીક મુશ્કેલીઓ તો ઉભી થાય છે જ.

સ્વદેશથી આવનાર શિક્ષકોનો પગાર અહીંના જીવન ધોરણને અનુલક્ષીને પહેલેથી નક્કી કરવો પડે. અને તે પણ એવા શિક્ષકો અત્રે રહે ત્યાંસુધી નો બધો પગાર અહીં ડીપોઝીટ તરીકે મૂકવો પડે. શિક્ષકોને સ્વદેશથી આવવા જવાનો ખર્ચ પણ આપવો પડે. તેમને રહેવાની સગવડ પણ કરી આપવી પડે, તેમનું સ્વમાન જળવાય અને તેમના કાર્યમાં ખોટી ડખલગીરી ઉભી ન થાય વગેરે બાંહેધરી અહીંના સમાજ-સંચાલકોને આપવી પડે. આવી બાંહેધરીનો સ્વીકાર કરવા બંને પક્ષ કેટલા તૈયાર થશે તેના ઉપર આ યોજનાના શક્યા શક્યનો આધાર છે. જો આપણને શિક્ષણ અને સંસ્કૃતિને ટકાવી રાખવા ની તમન્ના પહેલેથીજ જાગી હોત તો જેટલા શિક્ષકો સ્વદેશથી અત્રે આવ્યા તે બધા હાથમાંથી સરકી ન જાત તાજેતરમાંજ સ્વદેશથી બોલાવાયેલા બે ત્રણ શિક્ષકો ગુજરાતી શાળામાંથી છુટા થઇ વેપારી ક્ષેત્રમાં શરૂઆત કરી રહ્યા છે. "હાથમાંનું મૂકીને આપણે ઓટીમાંનું શોધવા નીકળી પડીએ" તેવું બનતું આપણે જોઇએ છીએ. જો સ્વદેશથી બોલાવાયેલા શિક્ષકોના પગાર-પ્રો-ફંડ-રજાઓ વગેરેના હકો જાળવવાનું પહેલેથી જ વિચારાયું હોત તો રહ્યો-સહ્યો શિક્ષિત વર્ગ પણ આમ ગુમાવવાનો વખત ન આવત. વળી લોન ઉપર બોલાવેલા શિક્ષકોના બધી જાતના હકો જાળવવા ની જ્યારે ફરજ થઇ પડશે ત્યારે એ યોજનાનો અમલ કરતાં પહેલાં હજી અહીં જેટલા શિક્ષકો કામ કરી રહ્યા છે અને કામ કરવા માગે છે તેમના હકો, તેઓ ચાલ્યા જાય તે પહેલાં જળવાતા થાય, તેમના પગારના ગ્રેડ, ઇન્ક્રીમેન્ટ, રજાઓ-પ્રો-ફંડ કે પેન્શન ની યોજના તાકીદે ઘડી કાઢી જેમ બને તેમ વેળાસર અમલમાં મૂકાય તે વધુ શોભાસ્પદ છે. જે સમાજમાં કે દેશમાં લક્ષ્મીનંદનો, સરસ્વતીના ઉપાસકોની કદર કરે છે અને સરસ્વતી ઉપાસકો ઉદાર લક્ષ્મીનંદનોને ધન્યવાદ આપે છે તે જ સમાજ કે દેશ ઉન્નતિ ના શિખરે પહોંચે છે. ઇંગ્લાંડ-જપાન -અમેરીકા અને ભારત આજે એવા સિદ્ધાંતોને અપનાવે છે તેથી જ એ દેશોની ઉત્તરોત્તર ચઢતી થઇ રહી છે. આજે ભારતમાંનો વિદ્વાનવર્ગ ભારત ની આબાદી માટે જે કંઇ કરી શકે છે તેને લક્ષ્મીનંદનોનો પુરેપુરો ટેકો મળે છે, બંને એક બીજાને માનની દૃષ્ટિએ જુએ છે. પરિણામ દિનપ્રતિદિન સુંદર આવતું નજરે પડે છે.

આ દેશનું વાતાવરણ દિવસે દિવસે વિષમ પરિસ્થિતિમાં મૂકાતું આપણે જોઇ રહ્યા છીએ. પ્રાથમિક શિક્ષણ પુરૂં થતાં બાળકો ઉપર કોઇ ભારતીય સંસ્કારની છાપ દેખાતી નથી એવા સંજોગોમાં જો આપણે આપણાં બાળકોના ભાવી ચારિત્ર્યનો અલ્પાંશે પણ વિચાર કરીશું, બાળકોને "ત્યાગી ને ભોગવી જાણો" એ ભારતીય આદર્શ મંત્ર તેમના જીવનમાં ઉતરે એવું બુનિયાદી ચારિત્ર્યનું શિક્ષણ આપવા માંગતા હોઇએ તો આપણી બધી વસ્તુઓને ગૌણ માનીશું અને બાળકોની ચારિત્ર્યશીલ કેળવણીને, કેળવણી ક્ષેત્રને અને તેમાં કામ કરતા કેળવણીકારોને મુખ્ય ગણીશું.

આપણું સંગ્રહિત ધન, અશિક્ષિત અને ચારિત્ર્યહીન પુત્રના હાથમાં જતાં તેનો તે નાશ કરી નાંખશે. જ્યારે તેના ચારિત્ર્યની કેળવણી પાછળ ખર્ચાયેલું ધન વ્યાજ સાથે તે પાછું આપશે-વધારશે અને આપણા પગલે ચાલી તેના જીવનને અને પૂર્વજોના જીવનને ધન્ય બનાવશે હજી મોડું થયું નથી. આપણાં બાળકોના ચારિત્ર્ય નો તથા હીંદુ સંસ્કૃતિનો ઓટ આવી જાય તે પહેલાં આપણે સૌ રચનાત્મક, સક્રિય, સુયોગ્ય કોઇ યોજનાનો અમલ કરવા મંડી પડીએ એજ એક ઉત્તમ માર્ગ છે.

—ક્રમશઃ

P.O. Box 2156 Tel. Add.: "Bhaisons" Phone: 28298

K. HARIBHAI

(ESTABLISHED 1905)

Wholesale Produce and General Merchant.

Importer of all kinds of Eastern Produce.

We buy all kinds of S.A. Produce for Cash.

Special offer of the following best quality Imported goods. (Open Stocks)

		per lb.
No. 1.	Oily Toordhall	1/3
"	Chana dhall ...	11d.
Pure	Chanaflour ...	1/-
"	Urad Flour ...	1/7
	Urad Dhall ...	1/3
	Moong Dhall	1/1
	Whole Moong	6d.
	Whole Urad ...	6d.
	Special Peadhall	10d.
	Ordinary Peadhall	7d.
	Egyptian Rice	10d.
	Whole Bk. Masoor	7d.
	Masoor Dhall Red	1/-
	Tamarind (Amli)	3/3

	per lb.
F/Grade Loose Tea ...	4/3
Severdhani Sopari	7/-
S.B. Nuts No 2.	2/6
Jeera	2/-
Variari (Soomph)	2/-
Mustard Seeds	2/-
Methi Seeds	1/3
Whole Dhana	1/3
Jaggory (Gor)	1/3
Pure Chillie Powder ...	3/-
Pure Haldi Powder ...	2/-
Cocoanuts (Fresh Watery)	47/6 per bag of 75

ALL ORDERS TO ACCOMPANY CASH

Prices f.o.r. Durban.

We are Stockists of all varieties of Dried Beans.

We supply best Natal Ginger—Price on application.

Prompt attention given to Country orders.

Trade inquiries invited.

Note our Add.: 81 Victoria St., DURBAN.

જાતિભેદનું અનૌચિત્ય

લેખક: શ્રી પ્રકાશ (લેખાંક ૨ જો.)

વ્યક્તિના સામાજીક અને સાંસ્કૃતિક શિક્ષણ તથા અનુભવોની માનસશાસ્ત્રીય અખતરા પર અસર થાય છે. એક અમેરીકી માનસશાસ્ત્રી લિખિત પુસ્તક, "Psychology and the Newer Education" માનસશાસ્ત્ર અને નવી કેળવણીમાંથી આ માટેનું દ્રષ્ટાંત મળી રહે છે. અમેરીકાના એક પહાડી પ્રદેશમાં એક માનસશાસ્ત્રી અખતરા કરતો હતો. વીસમી સદીના ચોથા દાયકામાં (જ્યારે ઉપરનું પુસ્તક પ્રગટ થયું હતું ત્યારે) એ પ્રદેશમાં કેળવણી નું ધોરણ નીચું હતું. આ રહ્યા એ માનસશાસ્ત્રી અને બાળકો વચ્ચેના સવાલ-જવાબો.

માનસશાસ્ત્રી: "જો તમે એક દુકાનમાં જઇ ૭ સેન્ટની મિઠાઇ ખરીદી દુકાનદારને દસ સેન્ટ આપ્યા હોય તો તેમને કેટલું છુટું મળવું જોઇએ?"

બાળક: "મને કદી પણ દશ સેન્ટ મળ્યા જ નથી, અને જો મળે તો હું એને મીઠાઇ માટે તો ન જ ખર્ચું. કારણકે મારી માતા પણ મીઠાઇ બનાવી શકે છે!"

માનસશાસ્ત્રી: "જો તમે દશ ગાયો ચરાવવા લઇ ગયા હોય, એમાંથી ૭ ગાયો નાસી જાય તો કેટલી ગાયોને તમે ઘરે લઇ જઇ શકો!"

બાળક: "અમારી પાસે એટલી બધી ગાયો હોતી નથી. પણ ધારો કે હોય અને એમાંથી ૭ ગાયો નાસી જાય તો હું ઘરે જ પાછો ન જાઉં!"

માનસશાસ્ત્રીએ અંતિમ પ્રયત્ન કર્યો: "ધારો કે એક શાળામાં દશ બાળકો હોય. એમાંથી ૭ જણાંને અછબડાં આવવાથી ઘરે જતું રહેવું પડે. તો કેટલાં બાળકો શાળામાં રહે?"

પ્રશ્ન પૂરો થતાં કોઇક કુદી પડયું: "એકકે નહિ પોતે પણ ચેપી રોગના ભોગ બને એમ માની સર્વ કોઇ નાસી જાય!"

ઉપરના ઉત્તરો જોતાં આપણે એવો અભિપ્રાય તો ન જ આપી શકીએ કે બાળકો દસમાંથી ૭ બાદ કરી શકતાં નહોતાં. એ નાની બાદબાકી તેમને મન અનાવશ્યક હતી. જેવું એમના સમાજમાં ચાલતું હતું અને જેનો એમને પ્રત્યક્ષ અનુભવ થતો હતો તેની થયેલી અસર પ્રમાણે એમણે ઉત્તરો આપ્યા હતા.

અમેરીકામાં થતા માનસશાસ્ત્રીય અખતરાનો એક પ્રકાર છે. તે "રાષ્ટ્રીય ચતુરાઇનો" (*National Intelligence Test.*) આ અખતરામાં ભાગ લેનારાં બાળકોને ૭ અંગ્રેજી શબ્દો આપવામાં આવે છે. એમાંના કેટલા પાંચ શબ્દો કોશમાં હોય છે. દા. ત.: *Crowd (Closeness, Danger, Dust, Excitement,* અને *Number)* બાળકોએ કોશમાં હોય એવા બે શબ્દો કે જે ટોળું-*crowd* જોતાં જ યાદ આવે તેની નીચે લીટી દોરવી પડે. આપણે જાણીએ છીએ કે ટોળું જોતાં તરત યાદ આવે તેવા શબ્દો કોશમાં "*Closeness*" અને "*Number*" છે. જે બાકીના ત્રણ શબ્દો કરતાં પ્રથમ સ્થાન માગી લે છે. દક્ષિણ ડાકોટા–*South Dakota* માં બે માનસશાસ્ત્રીઓએ આ અખતરો અજમાવેલો. ત્યાંના મૂળવતનીઓનાં બાળકોની બહુમતીએ "*Danger*" અને "*Dust*" કે "*Excitement*" નીચે લીટી દોરી હતી. બાકીના બે શબ્દોનું મહત્વ એમને સમજાયું નહોતું. ત્યાંના વતનીઓએ પણ પોતાનાં બાળકોના ઉત્તરોને તર્કશાસ્ત્રીય માન્યા હતા. એમની આસપાસના સંજોગો તરફ લક્ષ આપીએ તો કહી શકાય કે એમની માન્યતા સત્ય હતી. જ્યારે એ પ્રદેશમાં ટોળું ભેગું થતું હોય ત્યારે દુરથી ધૂળના ગોટેગોટા ઉડતા દેખાય છે; ટોળાંમાં ઉશ્કેરણી થાય છે અને એ જ ટોળું મુસ્કેલીને નોતરે છે.

આસપાસના સંજોગો કે પરિસ્થિતિની અસર વ્યક્તિના માનસ પર થાય છે. ન્યુયોર્ક અને પેરિસમાં થયેલા અખતરા જ મોઝામ્બિક કે ન્યુગીનીમાં થાય તો પરિણામો એકસરખાં ન જ આવે. જો એક દેશમાં વિવિધ જાતિઓ સમીપમાં રહેતી હોય તો તેમની સાંસ્કૃતિક પશ્ચાદ્ભૂમિ ઘણેભાગે એકસરખી હોય છે. જો અમેરીકાના ગોરા, હબસી અને અમેરીકન ઇન્ડિયન્સ એકસરખા સંજોગોમાં રહેતા હોય, એમને સમાન શિક્ષણીય અને આર્થીક તકો મળતી હોય તો એમનાં બાળકો માનસશાસ્ત્રીય અખતરામાં એકસરખા ગુણો મેળવે પણ વસ્તુ સ્થિતિ. એમ નથી.

અમેરીકન ઇન્ડિયન બીજી કોમોથી દુર રહે છે, એ જુદી શાળામાં જાય છે, પોતાના દેશની બીજી કોમો જેવું જીવન એ જીવતો નથી; અને એની આર્થીક સ્થિતિ સદ્ધર હોતી નથી. જો કે ત્યાંની હબસી પ્રજાની સામાજીક પરિસ્થિતિ સુધરી છે, તોયે હજુ પણ બહુમતીને આર્થીક સદ્ધરતા માટે વાટ જોવી પડે છે.

માનસશાસ્ત્રીય અખતરામાં ત્યાંની ગોરી પ્રજા સામે હબસીઓ હરિફાઇ કરી રહ્યા છે. જો કે નીગ્રોઝના સરાસરી ગુણ ગોરી પ્રજાના ગુણ કરતાં ઓછા હોય છે, તોયે કેટલાક એવા હોય છે જેઓ ગોરી પ્રજા કરતાં વધુ ગુણો મેળવે છે. પ્રથમ વિશ્વયુદ્ધ દરમ્યાન અમેરીકી લશ્કરના સિપાઇઓ પર આ અખતરા અજમાવાયા હતા. લશ્કરમાં અનેક હબસીઓ હતા. અખતરાના પરિણામે પુરવાર કર્યું હતું કે અખતરાની સફળતા માટે વ્યક્તિની ચામડીનો રંગ કે જાતિ નડતરરૂપ થતાં નથી.

બીજા બે માનસશાસ્ત્રીઓએ અમેરિકાના કેટલાક શહેરોની શાળાના વિદ્યાર્થીઓને અખતરામાં ભાગ લેવાનું કહ્યું હતું. એક શહેર કે જ્યાં હબસી અને ગોરાં બાળકો વિવિધ શાળામાં ભણતાં ત્યાં હબસી બાળકો સારા ગુણ મેળવી શકયાં નહોતાં. ન્યુયોર્કની શાળામાં બન્ને જાતિના વિદ્યાર્થીઓ એક શાળામાં ભણી શકે છે. અહીં થયેલા અખતરામાં બન્ને જાતિના વિદ્યાર્થીઓએ મેળવેલ ગુણોમાં મહત્વનો તફાવત નહોતો. આ અખતરાએ, જો મનુષ્યોને સરખી તકો મળે તો એમના માનસ સારી રીતે ખીલી શકે, એમ પુરવાર કર્યું.

નાનાં હબસી બાળકો ગોરાં બાળકો જેટલાં હોંશિયાર હોતાં નથી એમ મનાતું. પાછળથી એક મનસશાસ્ત્રી એ અખતરો અજમાવી સાબિત કર્યું હતું કે જો નીગ્રોઝ સ્ત્રીને જ્યારે એ ગર્ભવંતી હોય અને જ્યારે એનું બાળક નાનું હોય ત્યારે નિયમિત પૌષ્ટિક ખોરાક મળતો રહે તો એનું બાળક બીજાં ગોરાં બાળકો જેવું જ હોંશિયાર થઇ શકે.

માનસશાસ્ત્રીય અખતરાં અમુક વ્યક્તિઓનાં માનસ વિષે કાંઇક જાણવામાં સફળ થઇ શકયા છે. અમુક જાતિની વ્યક્તિ હોવાથી એનામાં અમુક પ્રકારનું જ માનસ છે એમ નિશ્ચિત તો તેઓ ન જ કરી શકે. માણસનાં માનસની ખિલવણી એના સંસ્કારો, એને મળતી તકો અને એની આસપાસના સંજોગો પર આધાર રાખે છે. એનાં શરીરનો રંગ એનાં માનસની ખિલવણીની મર્યાદા નકકી કરી શકતો નથી.

—ક્રમશઃ

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ વાચનમાળા

(૧૫૯માં પાનાનું અનુસંધાન)

આ વાચનમાળામાં સાતમી ચોપડી સિવાય "વિનય વાચનમાળા" પુસ્તક પહેલું અને બીજું જે હાઇ સ્કુલના ઉંચા ધોરણો માટે તૈયાર કરવામાં આવ્યા છે તે પણ લભ્ય છે. આ દેશમાં શિક્ષકો પોતે આ વિનય વાંચન માળાના બે પુસ્તકોનો ખંતથી અને બારીકાઇથી અભ્યાસ કરે તો તે પોતાના જ્ઞાનમાં આવશ્ય વધારો કરશે અને શિક્ષણ કાર્યમાં કાર્યક્ષમતા પણ મેળવી શકશે.

અમદાવાદના નવજીવન કાર્યાલય તરફથી આ પુસ્તકો મેળવી શકાય છે.

પખવાડીક પંચાંગ

વાર	ખ્રીસ્તી ૧૯૫૬ એપ્રીલ	હીંદુ ૨૦૧૨ ફાગણ ચૈત્ર	મુસલમાન ૧૩૭૫ શાબાન રમઝાન	પારસી ૧૩૨૫ શહેરેવર આવાં	સૂર્યોદય ક. મી.	સૂર્યાસ્ત ક. મી.	ધાર્મિક તહેવારો–ઉત્સવો
શુક્ર	૬	વદ ૧૧	૨૩	૮	૬–૧૧	૫–૪૮	પંચક ૩૩–૪૨ પછી: એકાદશી
શની	૭	,, ૧૧	૨૪	૯	૬–૧૨	૫–૪૭	,, ઉદયાત ,,
રવી	૮	,, ૧૨	૨૫	૧૦	૬–૧૩	૫–૪૬	,,
સોમ	૯	,, ૧૩	૨૬	૧૧	૬–૧૪	૫–૪૫	,,
મંગળ	૧૦	,, ૧૪	૨૭	૧૨	૬–૧૪	૫–૪૫	,,
બુધ	૧૧	,, ૩૦	૨૮	૧૩	૬–૧૫	૫–૪૪	,, ૧૩–૩૪ સુધી
ગુરૂ	૧૨	સુદ ૧	૨૯	૧૪	૬–૧૬	૫–૪૩	ચૈત્ર માસ બેઠો શકે ૧૮૭૮ની શરૂઆત
શુક્ર	૧૩	,, ૩	૧	૧૫	૬–૧૭	૫–૪૩	બીજનો ક્ષય છે: રમજાન બેઠો
શની	૧૪	,, ૪	૨	૧૬	૬–૧૮	૫–૪૨	
રવી	૧૫	,, ૫	૩	૧૭	૬–૧૮	૫–૪૨	
સોમ	૧૬	,, ૬	૪	૧૮	૬–૧૯	૫–૪૧	
મંગળ	૧૭	,, ૭	૫	૧૯	૬–૧૯	૫–૪૧	
બુધ	૧૮	,, ૮	૬	૨૦	૬–૨૦	૫ ૪૦	
ગુરૂ	૧૯	,, ૯	૭	૨૧	૬–૨૦	૫–૪૦	રામ નવમી

ભારતનો પત્ર

(અમારા ખબરપત્રી તરફથી)

મુંબઈ, તા. ૧૫-૩-૫૬

આવતા વર્ષે ચુંટણી

ભારતમાં સામાન્ય ચુંટણી આવતા વર્ષની શરૂઆતમાં થશે. આ અંગેના નિયત થયેલા કાર્યક્રમમાં ફેર ફાર થવાની શક્યતા નથી.

રાજ્ય પુનર્રચના ખરડો પસાર થયા પછી જલદીથી ચુંટણી અંગે ᵔᵔમાવીરતાર પંચ રચવાની ધારણા છે. પુનર્રચનાને કારણે જરૂર લાગશે ત્યાં ા પંચ નવા ચુંટણી વીરતારો નક્કી ાશે. રાજ્ય પુનર્રચનાના ખરડામાં આવા પંચની રચના અંગે જોગ ઈ કરવામાં આવી છે. અનુસૂચીત ાીઓ અંગેના કાયદાઓમાં ફેરફાર ાવા માટેનો સરકારી ખરડો પસાર ા પછી એના માટેના ચુંટણી રતારો અંગે નીર્ણય લેવાશે.

સૌરાષ્ટ્રમાં શ્રી ઢેબર

રાજકોટમાં એક જાહેર સભાને સંબોધતાં પ્રમુખ શ્રી ઢેબરભાઈએ દેશને સમાજવાદની મંઝીલે દોરી જવાના સંકલ્પમાં સાથીદાર બની ભારતે આરંભેલી વિકાસ-કુચના સિપાહી બનવાની સૌને અપીલ કરી હતી. તેમણે જણાવ્યું હતું કે આપણે નાતજાતની વાડા બંધી, ધાર્મીક સંકુચિતતા અને ઉચ્ચ નીચના ભેદભાવ ભુલી જઈને દેશના નવ-નિર્માણના કામે લાગી જવું જોઈએ. તેમણે કહ્યું હતું કે આપણી પાસે બુદ્ધિ, સંગઠન શકિત અને સાધનો છે, જરૂર છે માત્ર દ્રઢ સંકલ્પની. એ સંકલ્પ કરીને આપણે ૩૬ કરોડ દેશ બાંધવોને રોજી, રોટી ને રહેઠાણ પુરાં પાડી શકીશું.

શ્રી ઢેબરે દેશ સમક્ષ પડેલી સામાજીક, આર્થીક અને રાજકીય સમસ્યાઓની ચર્ચા કરી દેશ સમક્ષ પડેલાં વીકટ કાર્યોમાં ખભેખભા મીલાવી કાર્ય આરંભી દેવાનો અનુરોધ કર્યો હતો.

શ્રી ઢેબરભાઈએ રાજ્ય પુનઃરચના પંચના અહેવાલનો ઉલ્લેખ કરીને જણાવ્યું હતું કે, દેશમાં એ અહેવાલ બહાર પડયા પછી ઘણી જગ્યાએ પ્રાદેશીક અને વર્ગીય વૃત્તિઓ કામે લાગતી થઈ ગઈ છે. રાષ્ટ્રીય એકતાને આપણે વિસારી દીધી છે. આપણે ભુલી ગયા છીએ કે આપણે જે આઝાદી મેળવી તે કોઈ કોમ, જાત કે નાતના પ્રયત્નથી નહિ, પણ આપણા સહુના સહીયારા પ્રયત્નોથી અને આપણા સૌ માટે મેળવી છે.

અંબર ચરખો

૧૯૫૬-૫૭ના વર્ષ દરમીયાન સૌરાષ્ટ્રમાં વીસ હજાર અંબર ચરખા દ્વારા ૪૦ હજાર માણસોને રોજી આપવાનો કાર્યક્રમ ખાદી ગ્રામોદ્યોગ બોર્ડે તઈયાર કર્યો છે તેમ જાણવા મળે છે.

અંબર ચરખા તઈયાર કરવા માટે સૌરાષ્ટ્રમાં ૪૦ કેન્દ્રોમાં આઠ આઠ સુતારની ટુકડીઓ કામે લગાડવામાં આવી રહી હોવાનું જાણવા મળે છે. રાજકોટ, સાવર કુંડલા, રાજુલા, જુનાગઢ, રાજકોટ જેલ વગેરે સ્થળે અંબર ચરખાઓ તઈયાર કરવાનું કામ શરૂ કરવામાં આવશે.

બ્રોડગેજ રેલવે

સૌરાષ્ટ્રમાં ઓખા-જામનગરથી તારાપુર અને ભાવનગર તારાપુર એમ બન્ને બ્રોડગેજ રેલવે લાઈનો કરવાના ભારત સરકારના નિરધારનઃ અનુસંધાનમાં બેએક માસની અંદર આ અંગેની સર્વે (મોજણી) ની કામગીરી હાથ ઉપર લેવાનું કાર્ય શરૂ થઈ જશે.

બીજી પંચવર્ષીય યોજનાના અંતે સૌરાષ્ટ્રમાં મોટાં ઔદ્યોગિક સાહસો પુરાં થતાં જળબંધોની સિંચાઈ દ્વારા જે ઉત્પાદન થનાર છે તેની હેરવણી ફેરવણીની દૃષ્ટિએ બન્ને રેલવેની સર્વે કરાશે. આ દૃષ્ટિએ ભાવનગર-તારાપુર રેલવેની ફરી સર્વે શરૂ કરાશે અને આવી સર્વે થઈ ગયા બાદ એન્જીનિયરીંગ સર્વે પણ જલદી કરાશે.

વાયદો અને સરકાર

વાયદા બજાર પંચના પ્રમુખ શ્રી નાદુએ સૌરાષ્ટ્ર ઓઈલ એન્ડ ઓઈલ સીડઝ એસોસીએશનનું ઉદ્ઘાટન કરતાં કહ્યું હતું કે આશરે ચાર વર્ષના સમયમાં ૩૦ થી ૪૦ જેટલા વાયદાના વેપારનાં કેન્દ્રો ખોલવામાં આવશે. શ્રી નાદુએ જણાવ્યું હતું કે વિવિધ વેપારી પ્રતિનિધિઓ સાથે મારે જે ચર્ચા વિચારણા થઈ છે તેનાથી મને એવી પ્રતીતિ થઈ છે કે અવિકસિત દેશ માટે વાયદા વેપારના વધુ કેન્દ્રોની આવશ્યકતા રહેલી છે. તેમણે વેપારીઓને ઉદેશીને કહ્યું હતું કે નવી સામાજીક રચનામાં ખાનગી સાહસે તેની મર્યાદામાં રહીને કામ કરવાનું છે. પ્રજા અને સરકાર બન્નેનાં હિતમાં કામ કરવાની વેપારીઓને સલાહ આપતાં તેમણે એવી ચેતવણી આપી હતી કે વેપારીઓ આ પ્રમાણે નહિ વર્તે તો સરકારને દરમીયાનગીરી કરવી પડશે.

તેમણે એવી આશા પ્રદર્શિત કરી હતી કે સૌરાષ્ટ્ર ઓઈલ એન્ડ ઓઈલ સીડઝ એસોસીએશન લાંબો સમય જીવશે અને તે પણ ઉપયોગી રીતે. મને આશા છે કે સૌરાષ્ટ્રના વેપારીઓ જનતા અને સરકારના હિતેનો નજરમાં રાખીને કામ કરશે

તેમણે ઉમેર્યું કે વાયદાના વેપારને નિયંત્રીત કરતા નિયમોનું ઉલ્લઘન કરવામાં આવશે તો તે સામે કાયદા અનુસાર પગલાં લેવામાં આવશે. તેમણે જણાવ્યું કે કાયદાની અમને ખબર નહોતી એ પ્રકારના વેપારીઓનાં બહાનાં ચલાવી લેવામાં નહિ આવે.

શ્રી નાદુએ જણાવ્યું કે વાયદાના વેપારના બજારો ખોલવા સંબંધમાં નિર્ણયો પર આવતાં-વાયદા વેપાર પંચ બહુ જ ઢીલ કરે છે, એવું લોકોને લાગતું હશે, પરંતુ વાયદાના વેપાર અંગે સાવચેતી પૂર્વક નિયમો અને પેટા-નિયમો ઘડવા માટે બહુ સમય જરૂરી છે.

વાયદા બજાર પંચના અધ્યક્ષ શ્રી નાદુએ રોટરી કલબ સમક્ષ કરેલા પ્રવચન દરમીયાન જણાવ્યું હતું કે, "ભાવની સ્થિરતા જાળવવા માટે વાયદા બજારોની જરૂર છે." રોટરી કલબના ઉપક્રમે તેમનું પ્રવચન યોજવામાં આવ્યું હતું. જો વાયદા બજારો સરખી રીતે કામ કરે તો તેથી થતા ફાયદાઓનો તેમણે ખ્યાલ આપ્યો હતો. જો વાયદા બજાર ન હોય તો મોસમ દરમીયાન અનાજના ભાવો ઘટી જાય અને મોસમ પુરી થતાં વધી જાય. પુરવઠો અને માગને-વાયદા બજાર સાંકળી આપે છે. અને ભાવના તાત્કાલીક વધારા ઘટાડાને રોકી રાખે છે.

બેટરમેન્ટ લેવી

સૌરાષ્ટ્ર વિધાનસભાની અંદાજ પત્રની ચાલુ બેઠક દરમીયાન સુધારણા વેરો (બેટરમેન્ટ લેવી) નાખવાને લગતો અને ખેડુતોના અનાજના સંગ્રહ માટે ગોદામો (વેર હાઉસો) ઉભાં કરવાને લગતો એમ બે નવા ખરડા રજુ થયા હતા. સુધારણા વેરાને લગતો ખરડો જાહેર બાંધકામ ખાતાના પ્રધાન શ્રી જાદવજી મોદીએ રજુ કરેલ. એમાં જે જમીનને સિંચાઈ યોજનાનો લાભ મળતો હશે તેના પર એકર દીઠ સોથી દોઢસો રૂપીયા પ્રમાણે કર લેવાનું સુચવવામાં આવ્યું હોઈ અન્ય રાજ્યોની તુલનામાં સૌરાષ્ટ્રનો કર હળવો થશે. વળી આ કર હપ્તાઓ દ્વારા ભરવાનો રહેશે. આ ઉપરાંત સિંચાઈ વ.ળા પ્રદેશોમાં રહેતા હોય અને સિંચાઈના પાણીનો લાભ ન લેતા હોય એવા ખેડુતોની જમીન પર પણ સેસ લેવાનું સુચવવામાં આવે છે.

ડેરી ઉદ્યોગ

સૌરાષ્ટ્રભરમાં સરકાર તરફથી જે ૧૫ દુધની ડેરીઓ થવાની છે, તે અંગે ઝાલાવાડની ડેરી રૂા. ૫ લાખના ખર્ચે સુરેન્દ્રનગરમાં પણ થનાર છે. આ ડેરી અંગે તપાસ કરવા ડેરી ઓફીસર શ્રી પાંડે બે દિવસ ઝાલાવાડની મુલાકાતે આવી ગયા અને ડેરી કરવા કઈ જગ્યાએ શકયતા છે, વસાહત કયાં કરવી વિ. સ્થળો જોઈ આવ્યા.

વઢવાણ તાલુકાના કયા કયા ગામડાંઓમાથી દુધની શકયતા છે તે અંગે ખારવા, વાઘેલા, માળોદ, શેખપર, ગોદાવરી, કુકડા, તેમજ મુળી વગેરે ગામોની મુલાકાત લીધી હતી, અને ડેરીનો પ્લાન કયાં સ્થળે નાંખવો એ વિષે વિચારણા કરી, અનેક સ્થળો જોયાં હતાં.

સુરેન્દ્રનગરમાં દુધની ડેરી થતાં સુરેન્દ્રનગર-વઢવાણ તેમજ જોરાવર નગરની જનતાને ચોકખું અને શુદ્ધ દૂધ મળશે. માર્ચની આખર સુધીમાં ડેરી યોજના અંગે નક્કી થઈ જશે એમ લાગે છે.

સૌરાષ્ટ્રમાં જળ સિંચન યોજનાઓ

સૌરાષ્ટ્રમાં કુલ એકાવન નાનીમોટી નદીઓમાંથી અઠાવીસ નદીઓ ઉપર બંધ બાંધી જળાશયો બાંધવાની અને તેમાંથી જળસિંચાઈ કરવાની શકયતા છે. આ બધી યોજનાઓના નકશા અને અંદાજી ખર્ચ તઈયાર કરવામાં આવ્યાં છે. રાજ્યનો ઇરાદો ક્રમશઃ આ બધી યોજનાઓ અમલમાં મુકવાનો છે. પ્રથમ પંચવર્ષીય યોજનાનું આયોજન સમાપ્ત થવા આવ્યું છે. અને દ્વિતીય પંચવર્ષીય યોજનાના આયોજનની શરૂઆત ટુંક સમયમાં થઈ જશે તે વખતે સંક્ષિપ્તમાં આયોજનનાં પ્રથમ પાંચ વર્ષમાં થયેલી પ્રગતિનું સિંહાવલોકન કરતાં જણાય છે કે સૌરાષ્ટ્રે પોતાનાં વિકાસ-કાર્યોનું લગભગ ત્રેવીશ ટકા એટલે કે ચાર કરોડ અડસઠ લાખના ખર્ચનો જળસિંચન માટે પ્રબંધ કર્યો હતો. કુલ તેર યોજનાઓ ચાલુ કરવાની અને બે યોજનાની માગણી કરવાની મંજુરી હતી. આપણે આ જળ સીંચનનો પંચ વર્ષીય કાર્યક્રમ શરૂઆતમાં સાડા ત્રણ વર્ષમાં પુરો કરી શકયા. આયોજન પંચ અને કેન્દ્રીય સરકારની સંમતીથી વધારે યોજનાઓની મંજુરી મળી. પંદર યોજનાઓ ૧૯૫૬ જુન પહેલાં સફળ રીતે પુરી કરી શકીશું. વીસ યોજનાઓ ચાલુ કરી શકશું. જળસિંચન માટેનું લક્ષ્યાંક જે ૧,૦૮,૨૦૦ એકરમાં સિંચાઈ કરવાનું હતું તે આથી વધીને ૧,૯૭,૦૦૦ સુધી સાધ્ય થઈ શકશે.

દ્વિતીય પંચવર્ષીય યોજનામાં કુલ્લે ૧૫ નવી યોજનાનો સમાવેશ કર્યો છે કે જેનો અંદાજી ખર્ચ ૧૪ કરોડ થવા જાય છે. આ યોજનાઓ પુરી થતાં વધારાના ૧,૬૦,૦૦૦ એકરને

સીંચાઈ થશે અને સૌરાષ્ટ્રની કુલ સીંચાઇ ૫,૨૭,૦૦૦ એકર છે. આ આંકડો શરૂઆતમાં સૌરાષ્ટ્રનું એકમ થતાં માત્ર ૩૦,૦૦૦ એકરમાં સીંચાઇ થતી હતી, તેની સાથે સરખાવતાં સૌરાષ્ટ્રે કરેલ પ્રગતી અને વીકાસનો ખ્યાલ આવશે. દ્વિતીય પંચ વર્ષીય યોજનાને આખરે માત્ર સૌરાષ્ટ્રમાં થતા જળસંગ્રહનો ત્રીજા ભાગનો એટલે કે ૬૦૦૦ કરોડ ઘનફુટનો ઉપયોગ કર્યો હશે.

કોંગ્રેસ પ્રમુખ શ્રી ઢેબરે, સવાત્રણ કરોડની ભાદર બંધની યોજનાનું શિલારોપણ કર્યું હતું. શ્રી ઢેબરે તેમના પ્રવચનમાં કહેલું કે, આજે સૌરાષ્ટ્રની જનતાનું એક સ્વપ્નું મુર્ત સ્વરૂપ લઇ રહ્યું છે. આ યોજનાઓ માટે સૌરાષ્ટ્રની સરકારને, તેના અમલ દારોને અને જનતાને હું અભિનંદન આપું છું. જનતાના સહકાર વિના આ કામ શક્ય બન્યું ન હોત.

શેત્રુંજી-બંધ પરનો પાયો શ્રી નેહરૂ ના હસ્તે નંખાયો હતો તે સહુને યાદ હશે. રાજ્યની વિકાસ યોજનાના ખર્ચના ૨૭ ટકા જળસીંચાઇ પાછળ ખર્ચાશે. પ્રથમ પંચવર્ષીય યોજના દ્વારા એક લાખ ૯૭ હજાર જમીન સિંચાઇ હેઠળ આવશે.

જ્યારે બીજી પંચવર્ષીય યોજનામાં રૂા. ૧૪ કરોડના નવા જળસિંચનનાં કાર્યો હાથ ધરાશે અને અત્યારના અંદાજ મુજબ લગભગ એક લાખ ૭૦ હજાર એકર જેટલી જમીનને જળસિંચાઈનો લાભ મળશે.

સમાચાર સંગ્રહ

સ્વદેશના સમાચાર

—ભારતની એક વિશ્વ વિખ્યાત ઇમારત આગ્રાનો તાજમહેલ ભયમાં આવી પડયો છે તેના મધ્ય ભાગે તરડ પડયાનું જણાયું છે જેના સમારકામ માટે ભારત સરકારે આ વર્ષે સાડા સાત હજાર પાઉંડ ખર્ચવા નિશ્ચય કર્યો છે.

—ભારતના ઉપરાષ્ટ્રપતી ડૉ. રાધાકૃષ્નનને સોવીયેટ રશીયા, ઝેકોસ્લોવાકીયા, પોલેન્ડ, બલ્ગેરીયા, રૂમાનીયા, બેલ્જીયમ, કેનીયા, યુગાન્ડા, ટાંગાનીકા, ઝાંઝીબાર ઇત્યાદી દેશ-પ્રદેશો તરફથી યાત્રાના નીમંત્રણ મળ્યાં છે. પરસ્પરના સંબંધો અને સદ્ભાવ વધારવાના ઉદ્દેશથી ડૉ. રાધાકૃષ્નને આ નીમંત્રણો નો સ્વીકાર કર્યો છે. જુન-જુલાઇમાં આ મુલાકાતો અપાશે એમ જાણવા મળે છે.

—મુખ્યત્વે એશીયન વિચારો અને સંસ્કૃતિ માટે પૌર્વિય શિક્ષણનું એક મોટું કેન્દ્ર ટુંક સમયમાં પંજાબ પ્રાંતના અઇતિહાસિક સ્થળ કુરૂક્ષેત્રમાં સ્થાપવાનું સુચન થયું છે જેનો અંદાજી ખર્ચ એક કરોડ રૂપિઆ થશે એમ દીલ્હીથી બહાર પડયું છે.

—ન્યુ દીલ્હી ૨૩ માર્ચ—પ્રેસીડંટ આઇઝનહુવરે ભારતના વડા પ્રધાન શ્રી નેહરૂ સાથે વાતચીત કરવા તેઓ જ્યારે કોમનવેલ્થના વડા પ્રધાનોની કોન્ફ્રન્સમાં લંડન જાય ત્યારે યુનાઇટેડ સ્ટેટસની મુલાકાત લેવા માટેનું આમંત્રણ આપ્યું છે. વડા પ્રધાન નેહરૂએ એ આમંત્રણ સ્વીકાર્યું છે. જુલાઇનાં પહેલાં અઠવાડીયામાં વડા પ્રધાનોની કોન્ફરન્સ પૂરી થયા પછી તેઓ ત્રણચાર દિવસ માટે યુનાઇટેડ સ્ટેટસને ટુંકી મુલાકાત આપશે.—(આઇ.એસ. આઇ.)

—ન્યુ દીલ્હી ૨૩ માર્ચ—ભારતની પાર્લીમેન્ટે અકાલી નેતા સરદાર હુકમ સીંગને લોકસભાના ડેપ્યુટી સ્પીકર તરીકે સર્વાનુમતે ચુંટયા છે. પંડીત નેહરૂએ તેમનાં નામની દરખાસ્ત મૂકી હતી જેને પાર્લીમેન્ટરી એફેર્સના પ્રધાન શ્રી સત્યનારાયણ સીંહાએ ટેકો આપ્યો હતો. પંજાબ પ્રાંતમાં અકાલી પક્ષ એ રાષ્ટ્રીય શીખ પક્ષના હરિફ પક્ષ છે અને તેના નેતા માસ્ટર તારાસીંગ છે. —(આઇ. એસ. આઇ.)

—લખનૌ ૨૩ માર્ચ—ઉત્તર પ્રદેશમાં પાંચ યુનીવર્સીટી છે. બીજી બે નવી થોડા સમયમાં શરૂ થશે જેમાં એક ગોરખપુર યુનીવર્સીટી અને બનારસ સંસ્કૃત યુનીવર્સીટી છે. આ વર્ષના જુલાઇથી એનો આરંભ થવા વકી છે ભારતની યુનીવર્સીટીમાંથી ૧૯૫૦ માં એક હજાર ઈજનેર બહાર પડતા તે હવે ત્રણ હજાર બહાર પાડે છે. આ વર્ષમાં પુરી થતી પંચ વર્ષીય યોજના મુજબ ભારત સરકારે શિક્ષણ પ્રધાના વિકાસ માટે જુદા જુદા પ્રાંતો મળીને કુલ પાઉન્ડ ૧,૩૪,૨૫,૦૦૦ મંજુર કર્યા છે.-(આઇ. એસ. આઇ.)

—ફારસી પુસ્તકોનો હીંદી તેમજ સંસ્કૃતમાં અનુવાદ કરવા માટે અલીગઢ યુનીવર્સીટીને ઇરાનના શાહે દર વર્ષે પાંચ હજાર રૂપીયા આપવાનું જાહેર કર્યું છે.

—પોરબંદર ખાતે સોડા અને સોડાએશનું કારખાનું બાંધવાનું કાર્ય આવતા વર્ષે શરૂ થનાર છે. આ કારખાનું તથા સીમેન્ટના બે નવાં કારખાનાંઓને વીજળીનો પુરવઠો પુરો પાડવા સરકાર ત્યાં રૂા. બે કરોડના ખર્ચે સ્ટીમપાવર સ્ટેશન ઉભું કરશે.

—વેરાવળ ખાતે રૂા. ૭ કરોડના ખર્ચે રેયોનનું કારખાનું નાખવાની દરખાસ્ત અંગે ઉદ્યોગપતિઓએ નીર્ણય લઇ લીધો છે આવતા વરસે આ દિશામાં નક્કર પગલાં ભરાશે.

—ભાવનગર ખાતે કામળ બનાવવાની મીલનું બાંધકામ જુના બંદર વીસ્તારમાં શરૂ થઇ ગયું છે. ટુંક સમયમાંજ મશીનરી આવી જશે. કારખાનાંના માલીકો આવતા વર્ષમાં ઉત્પાદન શરૂ કરશે.

—મુંબઇમાં હીંદના બ્રોડકાસ્ટીંગ ખાતાના પ્રધાન શ્રી કેસકરે જણાવ્યું છે કે ભારતનું પહેલું ટેલીવીઝન સ્ટેશન મુંબઇમાં થશે તે માટેનું ટુંક સમયમાં પ્રાથમિક કાર્ય હાથ ધરાશે.-(કે.ડે.મે.)

—ગ્રામોફોન રેકોર્ડનાં હીંદી ભજનો માટે સુવિખ્યાત થયેલ જુતીકા રે ના પિતાશ્રી સત્યેન્દ્ર નાથ રે નું કલકત્તામાં ૭મી ફેબ્રુઆરીએ મરણ થયું છે.

—ન્યુ દીલ્હી માર્ચ ૨૩—ભારત સરકારે જાહેર કર્યું છે કે હીંદની પ્રાદેશિક પાણીની મર્યાદા દરિયાઇ ત્રણ માઇલની હતી તે હવેથી ૭ માઇલની કરી છે. —(સાપા-રૂટર.)

વિદેશની વિવિધતા

—જગતના જર્નાલીસ્ટોની ઇન્ટરનેશનલ મીટીંગ હેલસીંકી (ફીનલેન્ડ)માં જુનની ૧૦મી થી ૧૫મી સુધી મેળવવાનું નિંર્ણત થયું છે.-(ડેમોક્રેટ જનલીંસ્ટ)

—ઓકલેન્ડના એક ગાર્ડનરે વિજ્ઞાનની પદ્ધતિથી એક એકરે ૨૪ ટન સ્નર જાતની બીન્સનો પાક ઉતારી દુનીયાનો રેકોર્ડ નોંધાવ્યો છે.-(સાપા-રૂટર)

—પારીસના એક પરાંનો રસ્તો પહોળો કરવામાં આડે આવતું એક ત્રણ માળનાં મકાનને પાયા પરથી છુટું પાડી ઘરના રાચરચીલાંને હલાવ્યા વિના રેલવે લાઇન પર મીનીટની ચાર ફીટની ગતિથી ૩૨ ફીટ દુર નવો પાયો તઇયાર કરેલો તે પર મૂકી દીધું હતું.

—યુનાઇટેડ સ્ટેટસની નેવીનું નેપચ્યુન ટાઇપનું એક એરોપ્લેન બેરીંગના સમુદ્રમાં સોવીયેટના ફાઇટર પ્લેઇને ૨૨-૬-૫૫ ના રોજે તોડી પાડેલું તેની નુકસાનીમાં સવા સાત લાખ ડોલર સોવીયેટ સરકારે યુ. એસ. એ. ને આપ્યા છે.

—પાકીસ્તાનની બંધારણ સભાએ બંગાળી અને ઉર્દુને રાજભાષા ઠરાવી અંગ્રેજીને ૨૦ વર્ષમાં મર્યાદીત કરવાનો નિર્દેશ કર્યો છે.

શ્રી કાઠીઆવાડ હીંદુ સેવા સમાજ (નાટાલ)

Special General Meeting

ઉપરોક્ત સંસ્થાના ઉપક્રમે રવિવાર તા. ૮મી એપ્રીલ ૧૯૫૬ને દિવસે બપોરે ૨.૩૦ વાગે મહાત્મા ગાંધી હોલમાં સમાજની

ખાસ સામાન્ય સભા

મળશે. તે વખતે સમાજની વ્યવસ્થાપક સમિતિએ તઇયાર કરેલી કરીઝ ફાઉન્ટનની શાળાઓની તેમજ ફાળાની યોજના રજુ કરવામાં આવશે. કરીઝ ફાઉન્ટનની જમીન ઉપર પ્રાથમીક શાળા *(Primary School)* અને હાઇ સ્કુલ બંધાવવાનો નિર્ણય, બંને શાળાઓનાં મકાનોનાં પ્લેન, ફાળો ઉઘરાવવાની યોજના, બંને શાળાઓનાં નામો રાખવાની પ્રણાલી, લાયબ્રેરી અને બીજા ખંડો *(Rooms)* નાં નામો આપવાની પદ્ધતિ અંગે નિર્ણયો લેવામાં આવશે. ઉપરની દરેક બાબતો ઉપર ચર્ચા-વિચારણા બાદ ઠરાવો લેવામાં આવશે.

સમાજના દરેક સભ્યને વેળાસર પધારવા વિનંતી છે.

ડૉ. એન. પી. દેસાઇ,
પ્રમુખ
નૌતમલાલ વી. મહેતા,
હીંમતલાલ હ. ધુપેલીઆ,
સંયુક્ત મંત્રીઓ.

બુકકીપીંગ, ઇનકમ ટેકસ રીટર્ન્સ, લાઇસેન્સીંગ, રેવન્યુ ક્લીયરન્સ અને ઇનસ્યોરન્સ માટે મળો :

આર. વીઠ્ઠલ

૨૧૩ મેકોસા હાઉસ, ૧૭ કમીશનર સ્ટ્રીટ, સેકન્ડ ફ્લોર, ફેરેરાસટાઉન, જોહાનીસબર્ગ, ફોન ૩૩-૧૬૫૪.

Phone 332651 P.O. Box 1549 Tel. Add ENBEEDEE.

MASTER BROS.
(PTY) LTD.
33 West Street, JOHANNESBURG.
MANUFACTURERS OF LADIES' & GIRLS' STRAW & FELT HATS
WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS
HOUSE FOR KEEN CASH PRICES

રેશમી તેમજ સુતરાઉ કાપડ, ઉલન જર્સી, ઉલ, બાળકો માટેનો જાત જાતનો માલ, ઘર વપરાશ માટે તેમજ લગ્નાદિ પ્રસંગોએ શણગાર માટે રીબન વગેરે માટે અમારે ત્યાં પ્રથમ તપાસ કરવા ભલામણ છે.

માસ્ટર બ્રધર્સ (પ્રો.) લીમીટેડ
૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.
બોકસ ૧૫૪૯.

K.M. Lodhia & Co.

Manufacturing Jewellers and General Dealers

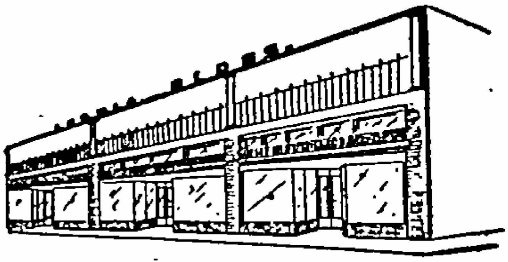

22 ct Jewellery made to order in latest designs

બાવિસ કેરેટ

સોનાના દાગીના ખાસ અમારી જાતી દેખરેખ નીચે અમને અપાયલું કામ સંતોષ પામે એવી રીતે કરીયે છીએ.

નેકલેસ, જુદી જુદી ડીઝાઇનની બંગડી અછોડા, સાડીની પીન, વીંટી બકલ ઇયરીંગ વીગેરે બનાવીએ છીએ.

106 Prince Edward Street, Durban.

તાજું ઉમદા ફ્રુટ

ડરબનનું ટકાઉ આદુ ૮ પેની રતલ, મોટી કળીનું લસણ ૧૦ પેની રતલ, પાપડ નં.૧, શી. ૧૦-૦ ૧૦૦. નં. ૨, શી. ૮-૦ ૧૦૦. પોસ્ટેજ જુદું.

કપુરી અને ચેવલી પાન બજાર ભાવ પોસ્ટેજ જુદું. બાસ્કીટ શી. ૧૦-૬ ડઝન; લાંબી અને સ્કવેર બાસ્કીટ શી. ૧૧ ડઝન.

કાંદા, બટેટા (આલુ) હમેશાં અમારે ત્યાંથી મળશે.

રોડેસીયા, ન્યાસાલેન્ડ અને બેલજીયન કોંગોના ઓરડરો ઉપર પુરતું ધ્યાન આપી કોઈ પણ વસ્તુ પરમીટ કઢાવી મોકલશું.

All prices subject to Market fluctuations.

A. KADER & Co., (PTY) LTD.
WHOLESALE FRUIT MERCHANTS
P. O. Box 251. DURBAN.

લગ્ન પ્રસંગો માટે

અમને મળો.

સુરતી જમણના અમે સ્પેશ્યલીસ્ટ છીએ.

શ્રી કેપીટનની અંગત દેખરેખ નીચે યુનીયનના અને રોડેસીયાના કોઈ પણ ભાગમાં તમારે મુકામે આવી રસોઈ કરવાનો અમે કન્ટ્રાક્ટ લઈશું.

કેપીટન્સ બાલ્કની હોટેલ

(ધી કોર્નર મીઠાઈ હાઉસ)

ગ્રે અને વિકટોરીયા સ્ટ્રીટના ખુણાપર – ડરબન.

ફોન નંબર ૨૩૪૧૪ ટેલીગ્રામ: KAPITAN.

Phone 22905 Tel. ADD.: "GANDABHAI"

The Home Of INDIAN SWEETMEATS.

G. C. Kapitan & Son

Vegetarian Restaurant

Upcountry customers are requested to send their **POSTAL ORDER** with their orders.

Write For Price List.

બહારગામના ગ્રાહકોને ખાસ સુચના

ઓર્ડર સાથે પોસ્ટલ ઓર્ડર મોકલવા મહેરબાની કરવી. મીઠાઇની કીંમત ઉપરાંત નીચે મુજબ પોસ્ટેજ ઉમેરવા વિનંતી છે.

ના. રોડેશીયા શી. ૧-૦ રતલે. સધર્ન રોડેશીયા ૯ પેની રતલે. યુનીયનમાં ૩ પેની રતલે.

પ્રાઇસ લીસ્ટ મંગાવો

154 GREY STREET, DURBAN.

નવલ કથાઓ

ઝેર તો પીધાં છે જાણી જાણી	૬	૬
સાગર કથા	૮	૬
ઋણ મુક્તિ	૭	૬
આવતી કાલ	૭	૦
નીલ પંખી (નાટક)	૫	૦
ગોદાન (બંગાલીનો અનુવાદ) ભાગ ૧. ૨. સેટના	૧૬	૦
ચોરાની વાતો	૬	૦
બહીષ્કાર	૬	૦
વિવાહ મંદિર	૬	૯
પ્રદીપ	૭	૬
સાગર સામ્રાટ	૬	૦
ફીરેફની વાતો	૬	૦
પૌરાણિક નાટકો	૫	૯
યૌવન ભાગ ૧. ૨. સેટની	૧૨	૦
આશાનું બીજ ભાગ ૧. ૨. સેટની	૧૪	૦
દરીયા વાટ	૧૦	૦
ક્રાંતી	૭	૦
શંકિત હૃદય અને સંયુક્તા	૯	૦
વસુંધરા	૬	૦
છેલ્લો પ્રયોગ	૭	૬
સ્વાધ્યાય ભાગ ૧. ૨. સેટના	૧૩	૬
દુર્ગા	૮	૦
જયસીંહ સિદ્ધરાજ	૧૦	૦
માનવતાનાં લીલાંમ	૧૫	૦
પ્રભાત કીરણો	૮	૦
માનવતાના મુલ	૭	૦
છેલ્લો અભિનય	૬	૯
કપાલ કુંડલા (બંકીમ ચંદ્ર)	૬	૬
અણખુટ ધારા	૭	૬

'Indian Opinion', Private Bag, Durban.

ચોખ્ખા ઘીની બનાવેલી શુદ્ધ મીઠાઇ

અમારી મીઠાઇ ભેળસેળ વગરના ચોખ્ખા માલમાંથી બનાવવામાં આવે છે. દરેક મીઠાઈ જાતી દેખરેખ નીચે બનાવી કાળજીથી પેક કરી રવાના કરવામાં આવશે. આપનો ઓર્ડર વેળાસર મોકલવા વિનંતી છે.

સુતરફેણી સફેદ, લીલી, ગુલાબી શી. ૬-૦ રતલ	પીસ્તા માવા બરફી શી. ૬-૦ રતલ	પોરબંદરની ખાજલી મોળી શી. ૬-૦ રતલ
માવા બરફી શી. ૫-૦ રતલ	કેસરી માવા બરફી પીસ્તા શી. ૬-૦ રતલ	ચણાનો મગજ શી. ૪-૦ રતલ
બદામ માવા બરફી શી. ૬-૦ રતલ	ભાણવડીયા માવા પેંડા શી. ૫-૦ રતલ	સ્ટાર બ્રેન્ડના ગાંઠીયા શી. ૩-૦ રતલ
કેસરી માવા પેંડા શી. ૬-૦ રતલ	સુરતની માવા ઘારી શી. ૫-૦ રતલ	રાજવંશી પૌવાનો ચેવડો શી. ૬-૦ રતલ
ભાણવડીયા બદામી પેંડા શી ૬-૦ રતલ	બદામી માવા ઘારી શી. ૬-૦ રતલ	પાપડ અડદના નાના ૧૦૦ નંગના શી. ૧૦-૦ મસાલા વાળા
સુરતી પીસ્તા માવા ઘારી શી. ૬-૦ રતલ	જામનગરી મેસુર શી. ૪-૦ રતલ.	
મુંબઇ લીલો હલવો પીસ્તાનો શી. ૬-૦ રતલ	બુન્દીના લાડુ શી ૩-૦ રતલ	પાપડ અડદના મસાલા વાળા મોટા, ૧૦૦ નંગના શી. ૧૨-૦
મુંબઈ લીલો બદામી હલવો શી. ૬-૦ રતલ	ગુલાબ જાંબુ શી. ૨-૬ રતલ	
પોરબંદરી સાટા શી. ૫-૦ રતલ	**—ફરસાણ—**	દાળ, ફલ્લી શી. ૨-૦ રતલ
ચુરમાં લાડુ શી. ૩-૦ રતલ		મીક્સ ફરસાણ શી. ૪-૦ રતલ
કોપરાપાક શી. ૨-૬ રતલ	ભાવનગરના ગાંઠીયા ફાફડીયા શી. ૩-૦ રતલ	મીઠાઇ દીવાળી મીક્સ ૫-૦ રતલ
માવા મોહનથાર શી. ૪-૦ રતલ	ઝીણી ચણાના લોટની સેવ શી. ૨-૬ રતલ	,, ,, ,, ૪-૦ રતલ

પોસ્ટેજ: યુનીયનમાં ૩ પેની રતલ

સા. રોડેસીયા ૯ પેની રતલ

નોર્થર્ન રોડેસીયા શી. ૧-૦ રતલ

ઓરડર સાથે પૈસા મોકલવા વિનંતી છે

Jethalal's Mithai House

71 Prince Edward Street, Durban.

Telephone: 27780 — P. O. Box 2043.

Tel. Address: "SWEETMEATS"